Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Гаргажа эхилһэн 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 153 (13948) | 1975 оной июлиин 2, среда | Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМДО

...тиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ талаар Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор-бүтээлгын заводой коллективэй үүсхэл тухай

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэ...гөөр угтахын түлөө социалис мүры... дэлгэрүүлхэ тухай Улаан-Үдын Ле...нскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэм...тэ прибор-бүтээлгын заводой кол...ктивэй гаргаһан үүсхэлые һайшааха.

Юһэдэхи табан жэлэй түсэбые бол...һоонь урид дүүргэхын, КПСС-эй ...V съездые нэрэтэй солстойгоор угта...н түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр ...эрүүлхэ тушаа прибор-бүтээлгын за...дой коллективэй хандалгые респуб...кын промышленна предприятинуудай ...дэлмэриһшэдэй, инженерно-техническэ ...дэлмэрилэгшэдэй ба алба хаагша...дай дунда зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэхээр КПСС-эй Улаан-Үдын горкомые, райкомуудые уялгалха.

Табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөө үргэнөөр харуулхыень, предприяти, цехүүд, участогууд, бригаданууд болон үйлэдбэриин зарим түрүүшүүлэй түрүү дүй дүршэл харуулһан материалнуудые саг үргэлжэ толилжо байхыень «Правда Бурятии», «Буряад үнэн», «Молодежь Бурятии» газетэнүүдэй редакцинуудые, телевидени болон радио-дамжуулгын комитедые, аймагай газетэнүүдэй редакцинуудые уялгалха.

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха талаар Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэдэй, ИТР-эй ба алба хаагшадай коллективэй

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Бидэнэр, Улаан-Үдын ...КСМ-эй 50 жэлэй ойн нэ...жэтэ прибор-бүтээлгын ...дой хүдэлмэришэд, ин...нерно-техническэ хүдэл...лэгшэд ба алба хааг..., КПСС-эй XXIV съез...д түүхэтэ шиидхэбэриие ...то дээрэнь бэелүүлэн, ...эхи табан жэлэй түсэ... дүүргэхэ ба үлүүлэн ...гэхэ хэрэгтэ зарим ... амжалта түйлаабди.

...водой коллектив КПСС-... ЦК-гай партида, совет ...та хандаһан Хандалгада ...у болгон, табан жэлэй ...бые технико-экономиче... бүхы талаарнь болзор...нь табан һараар уридша... дүүргэжэ байна, продук... үйлэдбэрилгэеэ 2,5 дахин ...элүүлээ.

...КПСС-эй XXIV съездын ...хэбэриие бодото дээ... бэелүүлхэ, КПСС-эй ...гай декабриин Пленумэй ...74 он) табиһан зорилго...дые дүүргэхын түлөө ... зоригтойгоор ажаллаһа...ашаар юһэдэхи табан жэ... түсэбые дүүргэхэ хэрэг...мжалта түйлагдаа.

...КПСС-эй ЦК-гай апре... Пленумэй шиидхэбэри..., КПСС-эй ээлжээтэ ...V съезд зарлаха тухай ...оол ба Москва городой ...манска һунгуулиин ок...ой һунгагшадтай уулзал... дээрэ Л. И. Брежневэй ...эһэн үгэ заводой бүхы ...элмэришэдэй ажалай ба ...итическэ шэнэ эдэбхи ...хэл бадаруулба.

Заводой коллектив түрэл ...ммунис партиингаа XXV ...эздые ажалай шэнэ ам...таар угтаха гэжэ шии..., үйлэдбэриин талмай хү... һайнаар ашаглаха, шэнэ техникэ ба түрүү технологи үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсэ ба гол фонднуудһаа ашаг үрэ абалга дээшэлүүлхэ, түүхэй эд хэрэгсэл болон материалнуудые алмаха, бүтээн гаргадаг продукциингаа өөрынь үные хямдаруулха, шанарыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа зорюулха байна.

Урдань абаһан 1975 оной социалис уялгануудаа дахин хаража үзөөд, КПСС-эй болохоёо байгаа XXV съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаад, заводой коллектив дээшэлүүлэгдэһэн иимэ социалис уялгануудые абаба:

Үйлэдбэриин хэмжээнэй ба продукци худалдаха юһэдэхи табан жэлэй түсэбые 1975 оной июлиин 18-да дүүргэхэ.

1975 оной угтамжын түсэбһөө гадуур 700,0 мянган түхэригэй товарна продукци бүтээн гаргаха. Жэлэй дүүрэтэр, 1975 оной угтамжын түсэбһөө гадуур 700,0 мянган түхэригэй нэмэлтэ продукци худалдаха.

КПСС-эй XXV съездын нээгдэхэ үдэр болотор 100,0 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур бүтээн гаргаха.

Товарна продукциин өөрынь үнэ хямдаруулһанай ашаар жэлэй дүүрэтэр 200,0 мянган түхэригэй олзо доход түсэбһөө гадуур абаха.

Энэ жэлэй дүүрэтэр фонднуудһаа ашаг үрэ абалгые 5 процентээр дээшэлүүлхэ.

1975 оной июниин 1-һээ эхилжэ, партиин съезднүүдтэ зорюулагдаһан габшагай ажалай 25 вахта үнгэргэхэ.

«Эрхим культуратай предприяти» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөндэ оролсохо. «Эрхим шанарай бригада» гэһэн нэрэ зэргын түлөө мүрысөө цехүүдтэ үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэрэшэлэн бүтээһэн продукцияа техническэ хиналтын таһагай хабаадалгагүйгөөр, өөрынгөө тамгатайгаар сэхэ тушааха эрхэдэ хүртэхын түлөө мүрысэхэ.

Заводой коллектив бүтээн гаргадаг зарим зүйлнүүдтээ энэ жэлэй дүүрэтэр эрхим шанарай Гүрэнэй тэмдэг абаха зорилго урдаа табина.

Заводой коллектив хүдэлмэришэдэйнгөө культурно-ажаһуудалай хангалга һайжаруулха зарим хэмжээ ябуулга хараалаад, тэрэнээ бэелүүлжэ байна. Залуушуулай сүлөө сагаа үнгэргэхэ клуб эмхидхэхэ, зунай амаралта үнгэргэхэ газар түхеэрхэ гэжэ хараалагдаа.

Манай жэшээе дэмжэн, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулхыень ба КПСС-эй XXV съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахыень республикынгаа промышленностиин, транспортын, хэлхээ холбооной ажаһуудалай эрилтэ хангадаг предприятинуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдые уряалнабди.

Сутлаанай даабаряар гар табигшад:

И. МЕДВЕДЕВ, заводой директор.
В. НИМАЕВ, парткомой секретарь.
Е. ПРОДАЙВОДА, завкомой түрүүлэгшэ.
В. ГАСЬКОВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь.

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тушаа Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай коллективэй гаргаһан үүсхэл тухай

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэ...йгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөө ...лгэрүүлхэ тушаа Буряадай барилгын ...правлениин Улаан-Үдын гэр барилгын ...омбинадай коллективэй үүсхэлые һай...шааха.

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэ...йгөөр угтахын тула социалис мүрысөө ...үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ тушаа Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай коллективэй Хандалгые барилга-хабсаралгын организацинуудай, республикын барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ мэргэжэлтэдэй, алба хаагшадай дунда зүбшэн хэлсэхэ хүдэлмэри эмхидхэхыень КПСС-эй Улаан-Үдын горкомые, КПСС-эй райкомуудые уялгалха.

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Бидэнэр, Буряадай барил...н управлениин Улаан-...дын гэр барилгын комби...адай хүдэлмэришэд, инже...ерно-техническэ хүдэлмэ...илэгшэд, алба хаагшад ...ПСС-эй XXV съездые нэрэ...эй солотойгоор угтаха гэһэн ...үрысөөндэ оролсожо, иимэ ...оциалис уялгануудые аба...бди:

байрын гэрнүүдые барижа, ашаглалгада тушааха юһэдэ...хи табан жэлэйнгээ даабари декабриин 25-да дүүргэхэ;

түгэсхэхы жэлдэ хэхэ ба...рилга-хабсаралгын хүдэлмэри декабриин 23-да дүүргэжэ, барилгын 60 процентһээ доошо бэшэ, һайн, эрхим һайн гэһэн сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада тушааха;

ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари 5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ;

гэр бариха шэнэ 135 сериин хэрэгсэлнүүдые гаргажа эхилхэ.

Социалис Ажалай Герой нүхэр Злобиной хэрэглэдэг бригадна аргаар ажалаа эмхидхэжэ, түсэбөөр хараалагдаһан гаргашые 64 мянган түхэригөөр доошолуулхабди.

Барилгын материал гамтайгаар хэрэглэхэ, хэрэгсэлнүүдые бага гаргашатайгаар бүтээн гаргаха, ажахын тоосоо үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй, үйлэдбэриин культура дээшэлүүлһэнэй ашаар 70 тонно металл, 100 тонно цемент арьбалха. арьбалһан материалаар 250 кубометр түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ.

Уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, жэл соо 95 түхэригэй алмалта хэхэ.

Шэнэ оньһон түхеэрэлгэнүүдые хараалагдаһан болзор соонь тодхожо, үйлэдбэриие комплексно аргаар оньһожоруулжа, шэнэ автомат түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэжэ, ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэһэнэй ашаар барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин өөрын үные 12 процентээр доошолуулха.

Ажалай газарые эмхи гуримтай, ариг сэбэр байлгахын тула участогуудай, цехүүдэй хүдэлмэришэн бүхэн мүрысэжэ, 1976 ондо «Эрхим культуратай предприяти» гэһэн нэрэ солодо хүртэхын түлөө тэмсэхэ.

Хүдөө ажахыда шефскэ туһаламжа үзүүлхэ даабаряа дүүргэхэ.

Комбинадай коллектив Шэтын гэр барилгын комбинадтай, Буряадай барилгын управлениин нэгэдэхи СМУ-гай коллективтэй заншалта мүрысөөгөө үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидэв.

Юһэдэхи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн мүрысөөндэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень республикынгаа бүхы барилгашадта хандана бди.

Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай коллективэй үмэнэһөө иимэ нүхэд социалис уялгадаа гар табиба д.

М. ЛЮЦ, 1-дэхи ээлжээнэй хүдэлмэриин бригадир. **Г. ЛОСКУТНИКОВ**, 1-дэхи ээлжээнэй хүдэлмэриин бригадир. **Г. ГАЛЫНИН**, 2-дохи ээлжээнэй бригадир. **Л. БЕЛЫХ**, шэрдэгшэдэй бригадир, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат. **А. ЛИСИЧНИКОВ**, хүнгэн бетоной цехэй бригадир, Улаан-Үдын горсоведэй депутат. **О. ПЛОТКИН**, Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай начальник. **В. ПРОХОРОВ**, партбюрогой секретарь. **А. АФАНАСЬЕВ**, завкомой түрүүлэгшэ **С. ПОПОВ**, комсомолой организациин секретарь.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

Тринидад ба Тобагын премьер-министр ерэбэ

Тринидад ба Тобагын премьер-министр Эрик Юстас Вильямс Совет правительствын уряалаар албанай хэрэгээр июниин 30-да Москвада ерэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор И. В. Архипов, В. А. Кириллин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов болон бусад тусхай тушаалтад Тринидадай ба Тобагын, Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн аэродром дээрэ хүндэтэ айлшанаа угтаа.

Ниидэлгын талмай дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаба. Хоёр ороной Гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдөө.

А. Н. Косыгин, Э. Ю. Вильямс совет сэрэгшэдэй урдуур ябажа мэндэшэлэлдэбэ.

Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд Премьер-Министрые халуунаар амаршалһан байна.

Мотоциклистнүүдээр үдэшэгдэһэн автомашинануудай үнгэрэн гараһан ниислэл хотын үйлсэнүүд Тринидадай ба Тобагын, Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар, амаршалгын транспарантнуудаар шэмэглэгдэнхэй байгаа.

(ТАСС).

Медицинскэ туршалганууд хэгдэнэ

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ. (ТАСС). Июниин 29-дэ «Салют-4» гэжэ замбуулинай научна станци дээрэ Пётр Климук, Виталий Севастьянов гэгшэд медицинскэ туршалгануудые хэһэн байна. Вакуумна хубсаһа хэрэглэн, велоэргометр дээрэ физическэ хүсэ шадал хэмжэн, туршалга хэгдээ. Тиихэдээ хүнэй ушараг тархиин һудал соогуур шуһанай дүүрэхэ ушарые шэнжэлһэн байна. Удаан саг соо дэгдэн хөөрэлгын үедэ вестибулярна аппарадай ямар байдагые шэнжэлбэ.

Газарта буухадаа шэнжэлхын тула хүдэлмэриин энэ үдэр космонавтнууд шуһаяа абаһан байна.

Июниин 30-да космонавтнууд амарха ёһотой байгаа. Космонавтнууд урда урдынгаа үдэрнүүдэй хүдэлмэриие шэнжэлэлгын дүнгүүдые гуримшуулһан, байра соохиёо сэбэрлэһэн, амарһан байха юм.

Нүхэд Климугай, Севастьяновай бэе махабад һайн. Станциин бүхы түхеэрэлгэнүүд һайнаар хүдэлнэ. «Салют-4» гэжэ замбуулинай научна станци ниидэжэ үргэлжэлһөөр.

СЭВ-эй КОМИТЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

БУДАПЕШТ. Түсэблэлгын ажал ябуулгын талаар харилсаа холбоо тогтоодог СЭВ-эй комитедэй арбадахи заседани эндэ болобо СССР-һээ комитедтэ ородог Н. К. Байбаков түрүүлэгшээр һуугаа.

Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй XXIX сессиин тогтоолнуудые, 1976—1980 онуудта СЭВ-эй гэшүүн оронуудай харилсаа холбооной хэмжээ ябуулгануудай зүбшэлэгдэһэн түсэбтэ хабаатай СЭВ-эй Гүйсэдхэхэ комитедэй тогтоолнуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ, удаадахи табан жэлдэ арадай ажахын түсэбүүдые зохёон табиха, СЭВ-тэ хабаатай Европын оронуудай түлишын-элшэ хүсэнэй баазые, элшэ хүсэнэй нэгэдхэгдэһэн системые хүгжөөхэ тухай асуудалнуудые комитет зүбшэн хэлсээ.

Комитет зохихо тогтоолнуудые баталан абаа.

Комитедэй заседани хани ёһоной, бүтэмжэтэй һайн оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

АВМ ХҮДЭЛЖЭ ЭХИЛЭЭ

Тээсгэнэй һайса ороһон хура бороогой һүүлээр манай Худэри талын ажахынуудай тарялан. сабшалангай ургаса хараа байса һайжарба. Тиигээдшье хабар эртээнһээ хойшо бүхы арга боломжоёо хэрэглэн, газараа садатарнь уһалһанай аша элитээр харагдана.

Жэшээнь, манай колхозой луговодууд, механизаторнууд 1210 гектар уһалагдадаг сабшалангаа хуу хоёр дахин уһалаа.

Эдэ бүгэдын ашаар мүнөө хаа хаанагүй ногооной ургаса һайн. Тиимэһээ саг дэмы гээхэгүй гэжэ элдэб жалга жаама, үхэр малай үбэлэй байра, буусын һуури газарнуудта ургаһан халаахай, элдэб ногоо мүнөөнһөө сабшаад, АВМ-04 түхэлэй оньһон агрегат хүдэлгэжэ, витаминтай ногооной гурил гаргажа эхилээбди. Энэ агрегадые дүршэлтэй механизаторнууд Геннадий Антонов, Иван Пузырев гэгшэд ээлжээгээр хоёр халаанда хүдэлгэнэ. Мүн Т-40 түхэлэй хоёр трактор агрегадые таһалгаряагүй ногоогоор хангана. Нэгэниинь КНР-1,5 түхэлэй машинаар халаахай сабшаад, суглуулаад үгэхэдэнь, нүгөөдэ тэргэтэй тракторынь тэрэ ногоо АВМ-0,4 агрегадта зөөдэг.

Тиигэжэ үдэр бүри 3—4 тонно витаминтай ногооной гурил татагдана. Эдэнэр хүдэлжэ эхилһээр 15 тонно гурил гаргаа. Тус агрегат зун соо нэгэшье һаадгүй хүдэлжэ, 300 тонно витаминтай гурил гаргаха юм.

Нарай тугал, хурьгад поршоонхо, гахайнуудта эдюулхэ витаминтай ногооной гурил болгохын тула 80 гектарта горох обёос хоерые холижо, мүн 30 гектарта хүсы үбһэ таринхайбди.

Иигээд июниин арбаадаар үбһэндэ орохо гэжэ ехэ бэлэдхэл хэнэбди. Бүхы 2116 гектар сабшалан дээрэһээ 38 мянган центнерһээ бага бэшэ үбһэ абахын түлөө тэмсэхэбди. Мүнөө бүхы техникэмнай заһабарилагдажа, звенонууд бүридхэгдэжэ байна.

В. ЦЫДЕНДАМБАЕВ,
Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

Үсэгэлдэр, июлиин 1-нэй үдэр КПСС-эй обкомдо үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн болобо. Энэ зүблөөндэ КПСС-эй райкомуудай үзэл сурталай хүдэлмэри эрхилдэг секретарьнар, аймагай Соведүүдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшонор, аймагай газетэнүүдэй редакторнууд, ВЛКСМ-эй райкомуудай секретарьнар, аймгүйсэдкомуудай культурын таһагуудые даагшанар, киносетиин дирекциин директорнүүд, респбликын газетэнүүдэй, радио болон телебидениин хүдэлмэрилэгшэд болон үзэл сурталай бусад тушаалтад хабаадалсаһан байна.

Энэ зүблөөе КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** нээһэн байна.

КПСС-эй XXV съездэ бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудалаар КПСС-эй обкомой секретарь **А. А. Бадиев** элидхэл хээ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Зэдын райкомой секретарь **В. И. Трофимов**, КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь **Г. К. Ячменёва**, КПСС-эй Хориин райкомой секретарь **Д. Д. Дагбаев**, Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай парткомой секретарь **М. Г. Семенькова**, Улаан-Үдын аймагай «Коммунизмын туяа» газетын редактор **С. А. Цыбиков**, республикын кинофикациин управлениин начальник **К. Е. Маслов**. Захааминай аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша **М. Б. Хабнтуева**, ВЛКСМ-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь **В. Г. Котов** гэгшэд хабаадалсаа.

ЕЛЕНА ЯКОВЛЕВНА ЧУРСИНА гушаад жэл соо ЛВРЗ-гэй инструментальна цехтэ ажаллана. Энэ үедэ тэрэ элдэб мэргэжэл шудалһан байха юм. Тиин мүнөө Елена Яковлевна топиилдогшо, мүлигшөөр хүдэлнэ.

Табан жэлэйнгээ түсэбые 1974 ондо дүүргэһэн байна. Дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэн эрхим шанартай продукци гаргадаг. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Я. Чурсина.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ХҮН БҮХЭН ОРОЛДОНО

«Коммунизм» колхозой малай тэжээлэй ургамалнуудай таригдаһан полинууд дээгүүр һаяхан ябагдаба. Эндэ тэндэ хүхэ үнгэтэй «Беларусь» тракторнууд хүнхинэлдэн харагдаа һэн. Газар элдүүрилгэ манай нютагаар нёдондонойхидо орходоо хорёод хоног урид эхилээд, хабарай тарилга урагшатайгаар үнгэрөө.

Баһа сабшалан дээрэ хэгдэхэ ажалые июнь һараһаа эхилһэн байна. Доодо ба Дээдэ Жаханаада имагтал үтэгжүүлгын һайнаар хэгдэдэг дээрэһээ үбһэ ногоониинь үдхөөр ургадаг. Теэд энэшье хадаа луговодууд Халзан Хамаевич Мунконов, Түмэр Бадмаевич Габанов гэгшэдэй нэтэрүү оролдосоор бүтэдэг ааб даа. Хара-Хужар һууринда Дамба Сыренович Осохеев өөрынгөө хүсөөр жалгын горхонуудые хаажа, һубаг, хобоонуудые үдэр бүхэндэ заһажа, хаража ябадаг юм. Мүн луговод Сырен-Доржо Цыбденов энэ ажалай хойноһоо хамсыгаа шаман зүдхэдэг гээшэ. Эдэ мэтын түрүү луговодуудай оролдосын ашаар лэ манай ажахы жэл бүри баян ургаса хуряадаг юм.

Мүнөө газар хахалалгада 8 трактор хүдэлнэ. Тэрэниие Ким Дармахеев хүтэлбэрилнэ. Манай механизаторнуудта СПТУ-гай залуу хүбүүд туһалалсана. Жэшээнь, Витя Маланов, Борис Унжуев гэгшэд үдэр бүриингөө даабари һэтэ үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэ хоёр тракторта һүүһаар оройдоол жэл болоо. Нёдондо найман класс дүүргээд, колхоздо трактористнар боложо хүдэлхэмнай гэжэ дурадхахадань, «Беларусь» трактор даалгажа үгөө һэн. Тиихэдэ Тарас Шагдуров баһал һайн механизатор боложо ябана гээшэ. Хаана булан тохой, шугы бургааһанай соорхой байнаб, бага ехэшье һаань, хахалхые оролдодог юм.

Балшарганын адагта шэнэ газар хахалжа, обёос тарихадаа, һарлагуудаа шэмэтэ зелёнкоор хангаха аргатай болоходби. 30—40 га газарта олон жэлэй ногоо ургуулхань. Мүнөө эдэ хүдэлмэримнай яһала һайн ябажа байна.

Энэ жэлдэ «Коммунизм» колхоз зелёнкын шанарые һайжаруулхын тулада обёос, горох хоёрые холижо тариба. Хамта дээрээ 800—900 га газарта тэжээлэй ургамалнууд таригдаха юм. Иигэхэдээ нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ ажал бүтээгдэжэ байна гээшэ. Жэл бүри тэжээл хүсэд хүрэхөөр ургуулжа абадаг дээрэһээ, энэ ажахын адууһа малай гарза тон бага болоо, тэрэнэй тамир тогтууритай, ажалладаг малшадта яһала һайн боложо байна. Энэл ажалһаа хамаг юумэн дулдыдаха байһаниинь элитэ. Нютагай зоной эдэ бүхы оролдолго КПСС-эй зарлагдаад байһан XXV съездын угтамжада зорюулагдана.

Д. ДУГАРОВ,
Аха.

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГАДА БЭЛЭДХЭЛЫЕ ШАЛГАНАБДИ

ДУТУУ ДУНДА ЮУМЭН ОЛОН

Үнгэрэгшэ үбэлдөө малай эдихэ үбһэ тэжээл дуталдажа, Мухар-Шэбэрэй аймагай олонхи ажахынууд бэрхэтэйхэн байдалда ороо һэн. Тэрэ тоодо «Искра» колхоздо бүри апрель соо зарим гүүртэнүүдтэнь малай хамаршье хадхаха үбһэн үгы болошоод байгаа.

Эдэ бүгэдые хараада абажа, ажахын луговодууд байгша ондо бүхы 3.800 гектар сабшалангай гектар бүриһөө 22 центнерһээ бага бэшэ үбһэ хуряаха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа юм.

Урдаа табиһан зорилгоёо хүсэндэнь хүргэхын тула, нэн түрүүн үбһэ тэжээл бэлэдхэхэдэ хэрэгтэй бүхы юумэеэ эртээнһээ түхеэрхэ, ажалаа яажа эмхидхэхэ тухай бодомжолхо шухала байһаниинь мэдээжэ ааб даа.

Хэнэйшье мэдэһээр, «Искра» колхоз газар тарялангаа эрхимээр эрхилдэг, ямаршье уларилтай жэлдэ тогтууритай һайн ургаса абадаг ажахы гэжэ республика соогоо суутай ааб даа. Энээнһээ урда жэлнүүдтэшье үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээ эрхимээр эмхидхэжэ шададагшье байгаа.

— Үбһэ хуряалгашье һайнаар үнгэргэгдэхэ даа. Энээндэ һанаагаа ехэ зобоногүйбди. Хүдэлхэ хүнүүдшье бии. Үбһэ хуряалгада 6 звено ажаллаха юм. Тэдэнэй дүрбэниинь оньһожоруулагдаһан звено. Нёдондо тэдэнээ наряадгүйгөөр хүдэлдэг звено болгоо һэмди. Ажалай түлөөһэнэйшье гурим зохёогдонхой, звено бүхэндэ хэды шэнээн үбһэ хуряажа абахаб гэжэ тодорхой даабари табижа үгөөбди, — гэжэ колхозой ахамад экономист Ф. Ф. Тугаринов хэлэнэ.

Гэбэшье наринаар шалгажа үзэхэдэ, бүхы дээрээ колхоз үбһэ хуряалгадаа эрхимээр бэлдэнхэй гэхын аргагүй. Илангаяа үбһэндэ гараха машина техникэнь үшөөл хүсэд бэлэн болтогдоогүй байна. Жэшээнь, тракторта шагтагалха 14 тармууурайнь зургааниинь заһагдажа бэлэн болонхой. Үбһэ сабшаха тракторай 16 косилкын 11-ниинь заһабарилагдаа. Тиихэдэ витаминтай ногооной гурил гаргаха АВМ-0,4 түхэлэй түхеэрэлгэнь мүнөө хүдэлгэгдэжэ эхилээд байха ёһотой аад, тэдэнь үшөө заһабарилагдажа дүүрээгүй байһаар. Энэ агрегадай хэзээ бэлэн боложо, хүдэлжэ эхилхэ тухайнь ажахын ахамад инженер И. С. Каштыкин тодорхойгоор хэлэжэ шадахагүй байба.

Колхоздо морин косилка, тармуур яһала олон. Тэдэ техникэ хэрэглэжэ, үбһэ абахаар эй модо, бургааһа шугын забһараар бага бага газарнууд бии. Гэбэшье морёор шэрэхэ косилканууд мүнөө хүрэтэр ойроо хүртөөгүй, заһагдажа оройдоошье эхилээгүй байна.

Иигэжэ нобшоржо байбал, үбһэ хуряалгадаа хаһа сагсоонь орожо шадахагүйнь холо бэшэ. Энээнһээ уламжалан, олохон центнер үбһэн дутуу абтажа болохо бшуу.

Эдэнтэй хүршэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо бүришье бирагүй байдал үзэгдэбэ. Ажахы энэ жэлдэ бүхы 1923 гектар газарай га бүхэнһөө 14 центнер үбһэ абаха зорилготой. Теэд аяар майн тэнгэһээ үнгэртэр үхэр малынь сабшалан соогоо ябаа бшуу. Иигэжэ малда халсагай болотор эдюулэгдэшэһэн сабшалан дээрэнь мүнөө ногоон ургажа үрдеэгүй. Эндэ техникэ заһабарилгань баһал унжагайрһаар. Тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриин түсэб, графигшье табигдаагүй. Социалис мүрысөө яажа эмхидхэхэ тухай бодомжолоогүй.

«Эрдэм» совхоз 3—4 жэлэй саана ехэнхи сабшалан дээрэһээ гектарай оройдоол 6—7 центнер үбһэ абадаг һэн. Харин нёдондо гандуу уларилтай жэлдэ гектарай 15 центнер үбһэ абаа. Жэшээнь Дээдэ-Боом гэжэ уһалагдадаг газарһаа гектарай 30 гаран центнер үбһэн гараа юм. Совхоз сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар ехэ оролдолго гаргана. Майн эхеэр бүхы малаа сабшалан дээрэһээ гаргана. Газараа һайнаар уһална, үтэгжүүлнэ. Гансахан үнгэрэгшэ хабар сабшалан дээрэ 4.900 тонно шэбхэ, 401 тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа.

Сабшалан харууһалха, ургасыень дээшэлүүлхэ, үбһэ хуряалгада һайнаар бэлдэхэ гэхэ мэтэ хүдэлмэриие арадай хиналтын бүлэгэйхид нарин хиналта дороо абанхай. Эндэ арадай хиналтаар П. С. Стулёв, Д. Д. Бальжинимаев гэгшэд ехэ хүдэлмэри хэнэ. Мүнөө үбһэндэ орохын урда тээ арадай хинагшад энэ шухала асуудалда анхаралаа хурсаар табижа байна.

Эдэ бүгэдын ашаар үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриин түсэб, хүнүүдтэ ажалай түлөөһэ үгэхэ гурим зохёогдоо, хүнүүдэй бригада, звенонуудай дунда мүрысөө яажа эмхидхэхэ тухай бодомжологдоо. Гадна үбһэндэ хүдэлжэ байһан хүнүүдые культурна, ажаһуудалай хэрэгсэлээр хангаха хэмжээнүүд хараалагдаа.

Гэхэтэй хамта тус ажахыда үбһэ хуряалгада хүдэлгэгдэхэ техникын баһал хүсэд бэлэн бэшэ байһаниинь халагламаар. Эндэ ажахын инженер В. Андреевэй ажалдаа хангалтагүйгөөр хандаһанһаа иимэ юумэн тохёолдоо гэжэ һанагдана. Заһабарилагдаа гэһэн машина техникэнь айлнуудай газаагуур тараагдашанхай. Тэдэнэйнь хэр һайнаар заһабарилагдаһые мэдэхын аргагүй.

Үбһэндэ жэгдэрэн орохо хаһа тон ойро болобо. Энэ харюусалгатай хүдэлмэридэ хаһа сагтань бэлдэхэ гээшэ мүнөөдэрэй тон шухала асуудал болоно.

Шалгалтада хабаадагшад:
Ф. УНАГАЕВ, Мухар-Шэбэрэй аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.
К. БАБУШКИН, республикын арадай хиналтын комитедэй инспектор.
В. ЖАРКОЙ, аймагай «Ленинский путь» газетын хүдэлмэрилэгшэ,
В. БАДМАЕВ, «Правда Бурятии» газетын корр.

Партийна ажабайдал

ХҮГЖЭЛТЫН ЗАМАЙ ГОЛ ШЭГЛЭЛ

(КПСС-эй Түнхэнэй райкомой пленумэй тэмдэглэлэ)

Юрэдэхи табан жэлэй дүрбэн жэлдэ Түнхэнэй аймагай ажахынууд хүдөө ажахын продукци абалга нилээд дээшэлүүлээ. Наймадахи табан жэлтэй сасуулха хараада, мяха абалга 9,5 мянган центнерээр, һүн—43 мянган центнерээр, тараан жэл бүри 32 мянган центнерээр нэмээ. Ноохо хайшалга 1970 онойхиһоо 328 центнерээр дээшэлээ.

Табан жэлэй турша урдахи табан жэлэйхиһээ 37 мянган центнер мяхан, 75 мянган центнер һүн, 1106 центнер ноохон гүрэндэ ехээр худалдагдахаар хараалагдана. Тиихэдэ нэгэ үнеэнһээ 246 килограмм ехэ һүн һаагдажа, гүрэндэ худалдагдадаг эбэртэ бодо малай шэгнүүр 15 килограммаар нэмэхэ.

Гэбэшье газар тарялангай, мал ажалай продукци абаха талаар аймаг дотор байгаа ехэ арга боломжонууд хэрэглэгдэнэгүй гэжэ һаяхан эндэ болоһон КПСС-эй райкомой пленум тэмдэглээ. «Үйлэдбэри тусхай шэглэлдэ оруулха, томодхохо талаар аймагай партиина организацинуудай зорилгонууд» гэһэн асуудалаар пленум дээрэ элидхэл хэһэн КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **А. Д. Моглоев** иигэжэ хэлэбэ:

— Арбадахи табан жэлдэ аймагаймнай ажахынууд хүдөө ажахын продукци абалга эрид дээшэлүүлхэ, гүрэндэ бүри ехээр худалдаха. Энээнии бэелүүлхын тула аймагай партиина, советскэ организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд эртэнһээ шухала хэмжээнүүдые абаха зорилготой. Нэн түрүүн үйлэдбэри тусхай шэглэлдэ оруулха, томодхохо болоно.

Энэ тон зүб. Түнхэнэй аймагай колхоз, совхозууд тиимэшье томо бэшэ, дунда зэргын ажахынууд юм. Ажахы бүхэн эбэртэ бодо мал, хонин, адуу, зарим нэгэниинь үнеэ гахай, тахяа үсхэбэрилнэ. Тэдэнэр һалбари бүхэндэ һайнаар хүгжөөхэ боломжогүй.

Юуб гэхэдэ, багахан ажахынууд томо комплекснуудые бариха, оньһото техники, эрдэм наукын туйлалтануудые хэрэглэн, һалбари бүхэнөө түргэнөөр хүгжөөхэ аргагүй гээшэ. Гэбэшье ажахы бүхэн өөрын жэлнүүдтэ хүдөө ажахын продукци абалга эрид дээшэлүүлхэ үүргэтэй ха юм.

— Манай ажахыда хонин ажал ба һү һаалга ехэ олзо доход үгэнэ, — гэжэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **А. С. Ирничеев** хэлэбэ. — Тиимэһээ манай ажахын гол шэглэл энэ хоёр һалбари болохо байна. Гэбэшье мүнөө хонин һүрэгнай үшөө үсөөн, үнеэдэ аар 7 фермэ дээрэ баринабди.

Ажахынгаа үйлэдбэри тусхай шэглэлдэ оруулха, томодхохо талаар колхозой правлени, партком эрид хэмжээнүүдые абажа эхилэнхэй. 400 үнеэдэй байха комплекс баригдажа байна. Үшөө 800 үнеэдэй байха һүнэй комплекс баригдахаар хараалагдана. Ойрын жэлнүүдтэ хонин һүрэгөө 25 мянганда хүргэхэбди. Тиигэбэл манай колхоз мяха, һү, ноохо абалгала богонихон болзорто эрид дээшэлүүлхэ байна.

Туранай совхозой директор **Д-Н. Н. Шагдуров** үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ тэмдэглэбэ:

— Бидэнэр мүнөө гүрэндэ мяха, һү, ноохо тушаанабди. Тушаадаг продукцимнай алининшье тиимэ ехэ бэшэ. Жэшээлхэдэ, мүнөө совхоздомнай миил 120 үнеэн һаагдана. Үдэртөө 600 литр, үбэлэй сагта 300 литр һү һаанабди. Тэрэнээ аяар 60—70 километр холо байдаг Жэмһэг нютагта абаашажа тушаанабди. Зарим үдэр һүмнай харгыдаа гашалдаг, завод абадаггүй. Бодоод үзыт, һүмнай хэды шэнээн үнэтэй болоно гэээшэб? Иимэ һүн ажахыдашье, гүрэндэшье гарзатай.

Минии бодоходо, манай совхоз саашадаа мяха, ноохо абаха шэглэлтэй байха. Эбэртэ бодо мал, хонидые олон болгожо, һайнаар таргалуулаад гүрэндөө худалдаха ёһотойбди. Тиимэ арга боломжо манай ажахыда бии.

Пленум дээрэ үгэ хэлэһэн Саянай совхозой парткомой секретарь **С. С. Парьянов, «Сибиряк»** колхозой түрүүлэгшын орлогшо **Ю. П. Сидов**, аймагай Советэй гүйсэдкомой үйлэдбэриин управлениин ахамад агроном **В. Ц. Холхоев**, аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таһагые даагша **М. Б. Сыбиков**, Түнхэнэй совхозой директор **Б. Н. Цыденов**, «Восточные Саяны» колхозой түрүүлэгшэ **Ц. Ч. Бальбаров** гэгшэд үйлэдбэри тусхай шэглэлдэ оруулха, томодхохо талаар КПСС-эй райкомой абажа байгаа хэмжээ ябуулганууды нэгэн дуугаар һайшаабад.

Партиин райкомой пленум хэлсэгдэһэн асуудалаараа дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа. Аймаг дотор үйлэдбэри тусхай шэглэлдэ оруулха, томодхохо талаар хүдэлмэри зоригтойгоор ябуулха гэжэ пленумэй тогтоол соо хэлэгдэнэ. Тиимэ зорилготойгоор ажахы хоорондын хэдэхэдэн томо комплекснуудые байгуулха гэжэ шиидхэгдэбэ.

Жэшээлхэдэ, Саянай совхоздо гахай үсхэбэрилхэ, шахан таргалуулха, «Сибиряк» колхоздо һайн үүлтэрэй эбэртэ мал түлжүүлхэ, шубуу үсхэбэрилхэ, Түнхэнэй совхоздо эбэртэ бодо мал шахан таргалуулха, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо һаамхай үнеэдые бариха томо оньһожоруулагдаһан ажахы хоорондын комплекснууд баригдаха юм. Тэдэнэй зарим нэгэнииинь мүнөө баригдажа байна. Тиихэдэ ямар ажахы овощ, хартаабха тарихаб, ямар ажахы орооһо тараанай үндэр ургаса үгэдэг үрэһэ ургуулхаб гэжэ хараалагданхай.

Томо комплекснуудые баряад, тэндэ адууһа мал олоор суглуулхада, мяхан, һүн, үндэгэн миил өөрөө бии болошохогүй гээшэ. Тэдэниие һайнаар эдеэлүүлхэ, бордохо хэрэгтэй. Тиимэһээ партиин райкомой пленум малай тэжээл бэлэдхэлгые эрид дээшэлүүлхэ талаар бодото хэмжээнүүдые хараалаа.

Аймагай ажахынууд сабшалан, бэлшээри, тарянай газараар багашье һаа, үбһэ ногооной, орооһоной болон бусад ургамалнуудай ургаса эрид дээшэлүүлхэ талаар ехэ арга боломжотой. Олонхи колхоз, совхозуудай бригадир, звеновод болон түрүүшүүл жэл бүри гектар бүриһөө 30—35 центнер орооһо, 25—30 центнер үбһэ, 500—800 центнер куузику, 70—80 центнер олон жэлэй таримал ногоо абана. Эдэнэй туйлалтануудые бүгэдын шадабари болгохо тон шухала. Тиихэдэ модо, бургааһая отологдожо, намаг газар хатаагдажа, шэнэ газар ехээр эдлэгдэхэ.

КПСС-эй райкомой пленумдэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшын орлогшо **Б. И. Николаев** хабаадажа дэлгэрэнгы үгэ хэлэбэ.

Ц. СУБАНОВ,
манай тусхай корр.

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭ—МҮНӨӨДЭРЭЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГО

Манай Улаан-Үдын аймагай партиина, советскэ, ажахын органууд, ажахынууд, тэдэнэй мэргэжэлтэд адууһа малые хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангаха асуудалда горитой анхарал хандуулна. Энэ асуудал шиидхэлгэ хадаа манай гол шухала зорилго болоно.

Тэжээлээр дутамаг һаа, мал ажалай продуктнуудые бүри ехээр, гаргаша багатайгаар абахаб гэжэ бодоһоной үлүү байһанние хүн бүхэн ойлгоно.

Тиимэһээ бүри хабарһаа эхилжэ, малай ерэхэ үбэлжэлгэ тухай бодомжолхо ушар гарана бшуу. Олон жэлэй ногоо ехээр тариха, бии байгаа сабшалан, бэлшээриеэ һайнаар үтэгжүүлхэ, уһалха, малай тэжээлые олон янзын, бүри шэмэтэй болгохо гэхэ мэтын зорилгонууд манай урда тобойсо гаража ерэдэг.

Мүнөө үедэ ямар нэгэ ажахын гү, али аймагайшье ажал хэрэг тухай хэлэхэдээ, табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэтэй заабол холбодог. Тингэншьегүй аргагүй. Түгэсхэхы жэлдэ хэһэн, саашадаашье хэхэ ажалаймнай үнэ сэн, удхань ехэ ха юм. Һайнаар хүдэлбэл, табан жэлэй түсэб бухы дээрэнь дүүргэжэ, арбадахи табан жэлэй богоһо зоримгойгоор алхаха байнабди.

Эдэ бүгэдэнэй түлөө тон харюусалгатай байһанаа бидэнэр һайн ойлгонобди. Тиимэһээ аймагай партиина комсомолой организацинууд олонитын дунда эмхидхэлэй, ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулаа, ябуулнашье.

1974 ондо болоһон ган гасуурһаа болоно, үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ бидэ тэжээлээр хоморшог байгаабди.

Илангаяа силосэй ургамалнууд ехээр хосороо һэн. Тиимэһээ энэ жэлэй хабарай тарилгын эхилхэтэй хамта малай тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал табигдаа гээшэ.

Энэ жэлдэ тэжээлэй ургамалнууд 17 мянган гектар газарта таригдаа. Тэрэнэй 10 мянган гектарынь силосэй ургамалнуудаар эзэлэгдэнхэй. Эдэ полинууд дээрэһээ үндэр ургаса абаха зорилго механизаторнуудай урда табигдана.

Тиимэһээ газараа үтэгжүүлхэ, уһалха хүдэлмэридэ горитой анхарал хандуулагдана. Газар һайжаруулха габшагай хоёр һарын турша соо манай аймаг дотор ехэхэн хэмжээнэй ажал хэгдээ. 140 мянган тонно наг шэбхэ сабшалан, тарялан дээрэ гаргагдаа. Уһалагдадаг тарялан, сабшалан, бэлшээри хоёр дахин үндэлүүлагдажа. Яһала һайнаар, нэгэ жэгдээр ногооржо байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Июниин арбаадаар ороһон бороо, механизаторнуудай хэһэн агротехническа ехэ хүдэлмэри тэжээлэй ургамалнуудай һайн ургаса абаха найдабари түрүүлнэ. Тиимэһээ ургасын хойноһоо харууһалга һайнаар, хаһа саг соонь эмхидхэхэ эрилтэ табигдана.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада 31,8 мянган тонно үбһэ сабшажа һүрилхэ, 8 мянган тонно сенаж, 90 мянган тонно силос дараха, 15 мянган тонно корнеплод суглуулха ехэ зорилготойбди.

Гадна 10 мянган центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ёһотойбди. Мүнөө энэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Тус тэжээл хонидой түрэжэ байхада тон хэрэгтэй болодог гэжэ хүн зондо ойлгуулха шухала. Юуб гэхэдэ, энээние анхаргагүй ушар дайралдадаг байна.

Һая болоожо дүүрэһэн КПСС-эй обкомой пленум малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаатай асуудалнуудые дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсээ. Тиихэдээ партиина организацинуудай ойрын сагта бэелүүлхэ зорилгонуудые тодорхойгоор заажа үгөө.

Пленумэй материалнуудтай танилсаад байхада, мүнөө жэлдэ сенаж, силос, ногооной гурил, куузику урданайхиһаа бүри ехээр бэлэдхэхэ зорилго республикын ажалшадай урда табигдана. Энэ гайхалгүй. Шэмэтэ тэжээлэй ашаг үрэ ехэтэй байһаниинь мэдээжэ ааб даа.

Хараалһан хэмжээ ябуулгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадабал, мал ажалай ашаг шэмые улам дээшэлүүлхэ аргатай болохо байһанаа ойлгонобди. Тиимэһээ КПСС-эй обкомой тодорхойлһон зорилгонууд манай саашанхи хүдэлмэриин хүтэлбэри, заабари болоно бшуу. Гадна Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай үүсхэл дэмжэн, КПСС-эй XXV съездые баян амжалтатайгаар угтахын тулада партиина организацинууд ажалшадай дунда политическэ болон эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха уялгатай.

Мүнөө үедэ аймагай бүхы ажахынууд үбһэ хуряалгада түлэг дундаа бэлдэжэ байна. Үбһэ хуряалгын техникэ заһабарилагдана, звено, бригаданууд бүридхэгдэнэ. Тэдэнэй хэхэ ажалай хэмжээн, ажалай түлөөһэнэй гурим тодорхойлогдоно, социалис уялганууд абтана, мүрысөөнэй гурим зохёогдожо байна.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүдэлжэ байһан зониие эдеэ хоолоор, элдэб бусад хэрэгсэлнүүдээр, байра байдалаар яажа хангаха тухайгаа ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй бодолгодо абтажа байһаниинь мэдээжэ. Мүн үбһэшэдые культурна талаһаань һайнаар хангаха тухай асуудал саг соогоо шиидхэгдэхэ зэргэтэй.

Тиигэжэ июлиин эхеэр аймагай бүхы колхоз, совхозууд сабшалан дээрээ гарахаар бэлэн болоһон тухайгаа элидхэхэ байна.

Ногооной гурил һаяар татажа эхилхэ һанаатайбди. Бүхыдөө АВМ-04 түхэлэй зургаан агрегат хүдэлгэгдэхөөр бэлдэгдэжэ байна. Тиихэдээ тэмээн халаахай, үрмэдэһэ, улаан бургааһа, шэлбүүһэ, харгана гэхэ мэтын ургамалнуудые хэрэглэхэ шухала гэжэ мэдэнэбди.

Мүнөө жэлдэ сенаж ехээр дарахаар түсэблэнхэйбди. Хэршэжэ дараха һанаатай аад, бэелүүлхэ арга боломжогүй байшабабди. Тиигэбэ яабашье энэ талаар хэхэ хүдэлмэриингөө тодорхой түсэб ажахы бүхэн табяа. Сенаж даралгын технологиие наринаар баримталха шухала гэжэ саг үргэлжэ һануулжа байдагбди.

Силос баһал горитойхоноор дараха байнабди. Энэ тэжээлэй ашаг шэмын али зэргэ ехэ байһые һайн мэдэнэбди. Тиимэһээ кукурузын, наран сэсэгэй болон силосэй бусад ургамалнуудай плантацинуудые һайнаар харууһалха гэжэ яһала оролдогдоно гээшэ. Жэшээлхэдэ, полинууд дээрэ зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэдэн дахин хэгдээ. Минеральна үтэгжүүлгэ, наг шэбхэ агротехникын эрилтын ёһоор оруулагданхай. Иигэһээр силос дараха нүхэнүүдые шэнээр барижа, хуушануудыень заһажа, сэбэрлэжэ, бэлэн болгохобди.

Ехээр тэжээл бэлэдхэжэ шадаа хадаа, мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб лаб дүүргэжэ шадаха байһанаа бидэ ойлгонобди. Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй дүнгүүдые хараад үзэхэдэ, энэ зорилгодоо хүрэхэ дүүрэн арга боломжотой байһыемнай элеэр харахат. 187.890 центнер мяха гүрэндэ худалдаабаритай һэмди. Тэр 197.467 центнертэ хүр шадаабди. 595.600 цен һү тушааха ёһотой зон 610,505 центнер худал ди. 15.489 центнерэй ор 15.958 центнер ноохон шаагдаа. Ажахынуудна[й] миллион үндэгэ түсэбһэ[ө] дүүр гүрэндэ худалдаа.

Эдэ тоо, баримтанууд най сэдьхэлдэ баяр түрү[үл]. Гэхэтэй хамта энэ амжал раа һанаагаа амарх[а] харин улам арьбадхаха [зо]рилго баһал табигдана.

Мяха, үндэгэ худалдах гэсхэхы жэлэй түрүү хоёр кварталай даа[бари] үлүүлэгдэхэ байха. Һүөөр гэ бага гээгдэлдэ ороод [байн]абди. Гэбэшье жэлэй [тү]сэб сүм дүүргэхэ арга байһандаа этигэнэбди.

Энэ этигэлэймнай хэр[эг] дэһэтэй байһые тэжээл бэ[лэд]хэлгын хүдэлмэриин үрэ [дүн]гүүд харуулха. Үбэлжэ[лгэ] хаһада бардам хүрэхэ тэж[ээл] суглуулжа шадабал, аду[у] малаа улам олон бол[го]хо, ашаг шэмыень бүри дээ[шэ]лүүлхэ арга боломжотой [бо]лохо гээшэбди. Сагай эр[ил]тээр табигдаһан энэ асуу[дал] — мүнөөдэрэй тон шух[ала] зорилго мүн. Зориһондоо [ай]магай хүдөө ажахын хүд[эл]мэрилэгшэд лаб хүрэхэ [ё]ха гээд мэдүүлээ.

К. ШОМОЕВ,
КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой нэгэдэхи секретарь.

УЯЛГААЯ ШЭНЭЛБЭ

Үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые элирүүлжэ, табан жэлэй аша туһада зорюулха гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажаллажа байһан «Теплоприбор» заводой коллектив жэлэй эхиндэ абаһан социалис уялгаяа хаража үзөө. Тиихэдээ тэрэнээ үлүүлэн дүүргэхэ арга боломжын бии байһые тодорхойлһон байна.

Продукци бүтээн гаргаха энэ жэлэй түсэбые декабриин 30 болотор дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 80 мянган түхэригэй продукци худалдаха гэһэн урдань абаһан социалис уялга дотор хараалагдаһан байгаа. Прибор бүтээгшэд цех, участок бүхэнэй арга боломжые элирүүлээд, шэнэ уялга абаа.

Приборно продукци бүтээн гаргаха түсэбөө декабриин 30-да бэшэ, харин 27-ной үдэр болотор, тиихэдээ табан жэлэй түсэбтэ даабариие бүхы дээрэнь декабриин 4-дэ дүүргэхэ гэжэ коллектив шиидээ. Жэлэй түсэбһөө гадуур 820 мянган түхэригэй продукци худалдаха, 100 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха гэжэ шэнэ уялга доторнь хэлэгдэнэ. Нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада 12 процентээр ехэ үргэн хэрэглээнэй зүйлнүүд бүтээгдэхэ болоо.

Табан жэлэй түсэбһөө гадуур 1 миллион 400 мянган түхэригэй товарна продукци үйлэдбэрилэгдэхэ байна. Коллектив дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгаяа дүүргэхын тула хүсэ шадалаа гарган ажаллаха байһанаа мэдэрнэ. Тиимэһээ амжалта туйлаха ашэ үндэһэ элирүүлһэн, арга замуудые тодорхойлһон байна.

Шэнэ социалис уялга ямар аргаар дүүргэгдэхэб гэхэдэ, үйлэдбэридэ шэнэ, түрүү дүй дүршэл хэрэглэгдэхэ болоно. Техникэ, технологи нарижуулан һайжаруулагдаха, шэнэ түхэлэй приборнууд бүтээгдэхэ юм.

Үйлэдбэриие автомат аргаар эмхиджэн хүтэлбэрилхэ арга (АСУ) нэбтэрүүлхэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдана. Энэ арга жэлэй һүүл багта, декабрь соо нэбтэрүүлхээр хараалагдаһан байна. Коллектив энэ бэлэдхэл түргэдхэхэ, шэнэ арга хараалагдаһан болзорһоонь нэгэ һараар урид хэрэглэжэ эхилхэ гэжэ шиидээ.

Табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ приборно гурбан түхэлэй шэнэ продукци бүтээгдэжэ эхилхэнь. Шэнэ түхэлэй приборнуудые бүтээлгэдэ бэлдэхэ хүдэлмэри дүүргэхэ болоо. Хүдэлмэришэд шэнэ технологи наринаар шудалжа байна. Эдэ приборнуудые бүтээлгэдэ хэрэглэгдэхэ алюмин холисо шудхаха шэнэ арга хэрэглэгдэхэ юм. Орёо оньһон эдэ приборнуудые хараалагдаһан болзорһоонь нэгэ һараар урид бүтээжэ эхилхээр бэлэдхэл хэгдэнэ.

Хүдэлмэришэд XXV съездын хүндэлэлдэ зорюулагдан абтаһан шэнэ уялгаяа дүүргэхын тула бэе бэедээ нүхэр ёһоной туһаламжа хүргэхэ, түрүү дүй дүршэлөө халан абалсаха гэжэ шиидээ. Хүдэлмэришэдэй, инженер, технигүүдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлэгдэхэ байна. Энээнэй ашаар 35 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэхэ дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэхэ юм.

Прибор бүтээгшэд урдаа ехэ зорилго табяа. Тэрэнээ бэелүүлхэ хүсэ шадалтай, арга боломжотой. Коллектив жэлэй эхинһээ хойшо тогтуурита һайнаар ажаллажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ байна. Таба һарын даабари амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 44 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. Ажалай бүтээсэ нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 13,1 процентээр дээшэлээ.

Социалис шэнэ уялгаяа дүүргэхын түлөө мүрысөөн бүхы цех, участок, бригадануудай дунда дэлгэрээ. Механическа цехэй токарьнууд В. С. Дружинин, М. Т. Ткач, Д. Л. Разуваев съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөө эмхидхэхэ үүсхэл гаргаад, съездын нээгдэхэ үдэр болотор 1,5 жэлэй даабари дүүргэхэ уялга абаһан байна. Энэ үүсхэлыень хүдэлмэришэд һайшаан угтажа, өөһэдын социалис уялга абаа.

Нүхэр Майоров, Филипповагай даадаг бригаданууд ажалай вахтада жагсаба. Эдэ бригаданууд үйлэдбэриингөө түсэб үлүүлэн дүүргэхэ, һайн шанартай продукци бүтээхэ уялга абаад, партиин XXV съездын нэрэмжэтэ бригада гэһэн нэрэ зэргын түлөө мүрысэнэ.

Хүдэлмэришэд өөһэдынгөө хубиин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, даабариһаа гадуур горитой продукци бүтээжэ, партиин ээлжээтэ съездые угтаха гэжэ мүрысэнэ.

С. БАРДАМОВА.

АЖАЛДАА АБЬЯАСТАЙ

Би энээхэн зураглал соогоо Жаргаланта нютагай эрхим басаган, хорин табан жэлдэ һаалишанаар хүдэлжэ байһан Лидия Нимаевна Бадмаева тухай зүрхэ сэдьхэлһээ долгилон гараһан хэдэхэн мүрнүүдээ зорюулхам.

Хонгор һайхан нажарай аалин намдуу үдэшэ. Далайтанай фермын һаалишад ажалаа дүүргээд, аятайханаар амарнад.

Лидэтэн гэр бүлөөрөө үдэшынгөө хоол барихаяа һуунад. Лидын түрэһэн эхэ Сэсэрэн хүгшөө далатай болобошье, шадалаараа туһа хээб гэжэ гэртэхи газаагуурхияа хэһээр ябадаг. Мүнөөшье шара улаахан сайгаа бусалгажархёод, үхибүүдээ эдеэлүүлжэ һууна ха юм.

Энэ гэр соонь хододоо хүхюун зугаа гаража байдаг. Басагадынь уншаһан номойнгоо һониниие хөөрэхэ, үгышье һаа телевизортээ хараһан ямар нэгэн һонин кино зүбшэхэ, али ажал дээрээ тохёолдоһон энеэдэтэй ушар һанаад зугаалха.

Гурбан басагадай эгээ ехэнь мүнөө хүдөө ажахын техникумэй һүүлшын курсада һурана. Долгорынь 9-дэхи классай шаби, тиихэдэ эгээ бага басаган Маргаританъ 6-хида һурана. Тэдэнэрынь һургуулиингаа һүүлээр эхэдээ туһалжа байдаг гээшэ. Гэр соонь ариг сэбэр.

1950 он. Тиихэдэ Лидэ 19-тэй ябаа. Олон жэл малда ябаһан эхынгээ ажалые халан абаа һэн. Тэрэ гэһээр 25 жэл һаалишанаар хүдэлнэ. Эды олон жэлнүүд соо һаалишанай ажалда бэрхэшээл яһала ушараа. Абаһаар дүй дүршэл багадаха юм. Гэбэшье жэл ерэхэ тума тэрэнэй мэргэжэл шадабаринь дээшэлээ һэн. Харууһалжа байһан 20 үнеэдһээ жэл бүхэндэ 40 тонноһоо үлүү һү һаана. Жэшээнь, 25 жэл соо һааһан һүень хамтадхабал, түмэр харгын нэгэ бүхэли состав болохо байха.

— Минии ажалда ямаршье нюуса юумэн байхагүй. Хаража байһан үнеэдээ саг соонь һаагаад, эдеэлүүлээд байхадаш, үнеэд тэрэ хэмдээ хүсэдөөр һүеэ табидаг юм, — гээд Лидия хөөрэнэ.

1974 ондо 38.000 килограмм һү һааха түсэбөө 46.649 килограммда хүргэжэ, жэлэйнгээ уялга 122 процент дүүргээ һэн. Харин мүнөө юһэдэхи табан жэлэй һүүлшын жэлдэ һаамхай үнеэн бүриһөө 3.000 килограмм һү һаажа абаад, энээнээ дүүргэхын хойноһоо хамсыгаа шуужа оронхой. Тиигэншьегүй яахаб, энэ хүнэй [сэдь]жэдэ коммунистын зүрхэн сохилно ха[ш]. Өөрөө түрүү зэргэдэ ябаад, сугтаа хүд[элдэ]дэг нүхэдөө дахуулха гээшэ ёһотойл [ком]мунист хүнэй наигин уялга ха юм.

Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой Да[лайтан]тын фермын коллектив абаһан түсэб, у[ял]гаяа һара, жэл бүхэндэ дүүргэдэг гэж[э]. Жэшээнь, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орде[нтой] Дулгаржап Дашадондокова, үнинэй һаа[лишад] лишад Цэрэмжэд Дымбрылова, Гал[я] Бальчинова, Вера Аюшеева, Һама-Цы[рен] Аюшеева, мүн залуу һаалишад Дари Ц[ы]ренова, Света Дашеева, Дарима Зондуе[ва], Зоя Бадлуева, Вера Нимаева, Дарима Му[]куева гэгшэд зон нүхэдтөө үльгэр жэ[ш]ээ харуулан хүдэлнэ гээшэ.

Гүрэн түрэмнай ажалшадтаа бүхы һ[ү]налаа табин, түсэб даабаряа дүүргэдэг х[үн]нүүдые үндэрөөр сэгнэдэг байна. Лид[ия] Нимаевнаешье абаад үзыт. Энэ хүнэй [ү]сүүе Октябриин Революциин орден, Ле[ни]нэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярай м[е]даль, социалис мүрысөөндэ эрхимлэгш[э] гэһэн значок шэмэглэнэ. Мүн гурба дах[ин] ВДНХ-гай медальнуудаар, дипломоор ша[гна]гдаһан байна. Мүн Лидия Бадмаева га[н]сал өөрынгөө урдахиие хараад ябадаг[гүй] гэжэ дээрэ хэлээ һэмди. Ниитын ажа[лда] эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. КПСС-эй [рай]комой гэшүүн, аймагай, Жаргалантын [сомоной] Советэй депутадаар оло дахин һу[нгаг]дажа, уялгануудаа амжалтатай дүү[ргэ]дэг, социалис мүрысөө эмхидхэн удар[нигаар] дажа ябадаг һэн. Июниин 15-да үнгэр[һэн] һунгалтада нютагаархидынь эрхим бас[агаа]гаяа республикынгаа дээдын зургаан[ай] Буряадай АССР-эй Верховно Советэй де[пу]тадаар һунгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Н. БАДМАЕВА.

Ц. БАДЛУЕВ.

Сэлэнгэ.

МАЛТАЛГЫН ХАҺА

ЕРЕВАН. (ТАСС-ай корр. Г. Мелкумян). Республикын археологуудай түрүүшын бүлэг Армениин эртэ урдын ниислэл хото — Арташадай район худар ошохоёо гараба. Байрын гэрнүүд, гар урлалай мастерскойнууд, бани, шабар амһарта галдан хэдэг пеэшэнүүд — манай ээрын урда тээхи II-I зуун жэлнүүдтэ хабаатай юумэнүүд эндэ олдоһон байна.

Армениин ССР-эй Наукануудай академиин археологиин ба этнографиин институдай 20 экспедици энэ жэлдэ республикын элдэб районуудаар хүдэлхээ гараха.

БАМ-ай ШЭНЭ АДРЕСУУД

Тында-Беркакит гэжэ түмэр замай барилга түлэг дундаа. Энэ харгы БАМ-ые Яхадай шулуун нүүрһэтэ уурхайнуудтай холбохо.

Мүнөө Яхадай АССР-эй газар дээрэ «Бамстройпуть» гэжэ управлениин подразделенинүүд — барилга-хабсаралгын хоёр поезд, оньһожоруулагдамал колоннонууд, хүүргэ бариха отрядууд — мүнөө хүдэлнэ. Барилгашад байрын гэрнүүдые, түмэр замай Нагорная, Золотинка, гэжэ станцинуудые, 9 ехэ, 48 дунда зэргын хүүргэ, нэгэ хахад километр утатай тоннель бариха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мордовиһоо ерэһэн комсомолшууд 150 хүнэй һууритай столовын байшан хабсаргалгада ажаллана. Наада таладань — Валерий Тескин, Николай Полетаев.

ТАСС-ай фотохронико.

Степан Петрович Троян—манай Эхэ оронои мэдээжэ журналистнуудай нэгэн. Энэ нүхэр нилээд олон газарнуудта хүдэлөө, һонин хуби заяатай хүнүүдтэй ушараа.

Мүнөө Степан Петрович «Известия» газетын тусхай корреспондентээр хүдэлнэ. Байгал-Амарай барилга дээгүүр хэдэ дахин ябаа, хүнүүдтэй уулзаа.

Манай редакциин захилаар тэрэнэй бэшэһэн очеркые уншагшадай анхаралда табинабди.

ВОЛОДЯ Усенко хүнэй үгэдэ тиимэ бэлээр орродоггүй юм. Юумэ хэхынгээ урда нилээд һайса бодомжолжо үзэдэг. Хэрбээ һанаандань таараагүй һаа, тэрэ дары хэхэеэ ярадаггүй, харин үетэн нүхэдтэйгөө нам зохидоор зүбшэлсэдэг, тиигэжэ шиидхэбэри абадаг заншалтай. Нэгэ үгөөр, тэрэ өөрын онсо абари зантай байха. Удаан даамай гэлсэдэгнай одоол Володидо сэхэ хабаатай ха.

Володиие үетэн нүхэд сооһоонь абаһаар лэ илгаруулхаш. Бухэриг томо бэетэй, гэшхэдэлыньшье нэгэл тиимэ ондоошог гэхэ гү, али ажалша бэрхэ хүнэй маягтай. Һаарал шара үһэниинь духа уруугаа һолжоржо, тэрэнээ үе-үе болоод лэ баруун гараараа эльбэхэ юм. Энеэбхилэд гэһэн харасань заримдаа һүрөөтэй шангаар үзэгдэжэ, энэ хүбүүнэй үсэд шанга абари зантайе һануулдаг.

Ажалша бэрхэ хүнүүд тон иимэ байха гэжэ би һанадагби. Володя уйдажа байдаггүй. Ажал хэрэгэйнгээ урагшагүйдэхэдэ, зарим хүнүүд сухалдаха, тэрэ уураа ондоо хүнүүдтэ гаргахаа һанадаг шуу. Харин Володя сухалдаһанаа мэдүүлдэггүй, хошон зугаа гаргажа, сугтаа хүдэлдэг үетэн нүхэдөө энеэлгэжэ байдаг. Өөрыгөө һайрхажа ябадаггүй.

— Михаил Сергеевич Беликов одоол бэрхэ хүн шуу. Минии һанахада, ерээдүй сагай хүн иимэ байха ёһотой. Бэшэ хүбүүдые ямар гэхэбта? Хэниинь хэншье гэлтэгүй, булта нэгэ һаналтай хүдэлнэбди. Иимэ хүбүүдээр бар хара тайгада хүдэлхэдэшье урматай... Бэе бэеэ һайн мэдэнэбди, — гэжэ Володя Усенко хөөрөөгөө эхилээ һэн.

Дабаан тээшэ зурыһан харгы тиимэ бэлээр баригдаагүй.

Дабаанда хүрэжэ ошохонь бэлэн бэшэ. Самолет, вертолет, тиигээд автомашина гэхэ мэтын транспортда һууха баатай бологдоо. Сэхыень хэлэхэдэ, тэндэ хүрэтэрөө Буряадай байгаалиин гоё һайханиие хаража баясахаш.

Эндэ, Дабаанда, Байгал-Амарай түмэр харгын эгээ хүшэр, харюусалгатай ажал хэгдэхэ юм. Хадые доогуурнь сүмэ сохижо, арбан табан километр утатай тоннель хэгдэхэ юм. Хадые хоёр талаһаань гэхэ гү, али зүүн, баруун талаһаань тэгшэ нүхэлхэ байна. Мүн бусадшье зүйлнүүд хэгдэхээр хараалагдана. Зай, тэрэшье тэрэ гэлэй. Харин Дабаан дээрэ мүнөө юун хэгдэнэб? Энээн тухай хөөрэлдэе.

Геологуудай хэрэглэдэг картые анхаралтайгаар хараа һаа, «Дабаан» гэжэ үгые үшөө табяад онуудаар уншахаар бэлэй. Байгаалиин хэбташые бэдэрээшэд бүришье урдань нишэ ерэһэн түүхэтэй. Үндэр наһатай үбгэд, хүгшэдэй хөөрөөгөөр, алта бэдэрэгшэдые «Чума» гэжэ нэрэтэй хада айлгадаг байгаа. Эндэ ерэһэн хүнүүд гэдэргээ амиды мэндэ бусадаггүй байгаа.

Ямар тиимэ эди шэдитэй хада байгаа юм? Үбгэд, хүгшэд тайлбарилжа шаданагүй. Харин геологууд табяад онуудаар ямаршьегүй бусаа һэн.

Зургаадахи тоннельнэ отрядай участогай начальник энэ зэрлиг Дабаан тухай мэдэхэ байгаа. Хайшаашье хара — бартаа ехэ тайга. Теэд хаана байрлахаб? Майхан, мүн газар гэрнүүдые түхеэрхэ ёһотойт гэжэ В. Усенкэдэ зарим хүтэлбэрилэгшэд дурадхаба. Залуу хүтэлбэрилэгшэ майхан гэрнүүдые түхеэрээгүй. Тайгын зулгааг модые үнды-һүнды унагаажа, гэрнүүдые бодхоожо эхилбэ. Холын хараатай юумэ хээ. Янгинама хүйтэн Сибириин тайга соо үбэлжэхэдэнь ямаршьегүй байха юм. Мүнөө Дабаание үзэсхэлэнтэ гоё курорттой жэшэхээр. Владимир Усенкын холын хараатайгаар хүнүүдые эдэ бүгэдэн гэршээнэ.

Абакан-Тайшет гэжэ түмэр харгы барилсаһанаа тэрэ мартаагүй. Үгы, мартажа болохогүй. Энэ харгы тиимэ бэлээр баригдаагүй юм. Майхан гэрнүүд соо үбэлжэхэ баатай болоо һэн. Олонхидынь тэсээгүй, нютагаа бусаһан гэхэ гү, али сэхэ руунь хэлэбэл, зугадаһан юм. Эдэ мэтые, Володя хараадаа абажа, яагаашье һаа модон гэрнүүдые барихые оролдоо бшуу. Сугтаа хүдэлдэг нүхэд тушаагаа сэдьхэлээ зобоо. Гансашье барилгашад бэшэ, тэдэнэй гэр бүлэ, үхибүүд бии ха юм. Тэдэниие дааруулжа болохо аал? Сэхыень хэлэхэдэ, Дабаанай «курорт» нилээд арсалдаатайгаар баригдаһан байха, мүнөөшье баригдаһаар зандаа.

1974 оной августын 19-дэ Дабаан хоёрдохёо мүндэлөө бэлэй. Энэ үдэр хорин нэгэн хүн ерэбэ. Бар хара тайга соо гэрнүүдые бодхоохо зорилготой байгаа. Эдэ хүбүүд тэрьедээгүй, ёһотой ээзэн мэтэ барилга хэжэ ороо һэн. Гэрнүүд жэрылдэн бодожо, электрын галаар хангаха зорилго табигдаба. Теэд электростанци хаанаһаа абахаб? Михаил Беликов Нижнеангарск ошоходоо, тэндэ хаягдашаһан 2 дизельнэ мотоор хараба. Тэдэнь тонуулшанхай, хэрэгтэй зүйлнүүдынь үгы байгаа. Тиигэбэшье тэрэнэй гарынь ёһотоор «зохолжо». Үдэр һүни илгадгүй носожо оробо. Янадайштарнь заһажархиһан станцияа Дабаандаа асархань одоол таагдашагүй таабари шэнги һанагдаба. Вертолетчигууд арсаба. Электростанциинь шагтагалаад, үргэлжэ ехэ тайгаа дээгүүр ниидэхэнь аймшагтай шэнги һанагдаа ха юм. Тиимэ дүй дүршэлшье байгаагүй.

— Хэрбээ агаарта ядахаар болоо һаа, ашаагаа доошонь унаагахабди. Бүхы гарзыень би бэедээ абахаб, — гэжэ Беликов вертолетчигуудта хэлэбэ.

Дабаанай ахалагша механигай иигэжэ хэлэхэдэ, вертолетчигууд нэгэ бага ууш харжа, дарганартаа хонходожо, тусгаар зүбшэл абаба.

Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэлэй ноябриин 5-най үдэшэ Дабаанай гэрнүүдтэ Ильичэй

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДЭЙ СЕССИНҮҮД

[illegible]ёгша оной июниин 15-да боложо үнгэрһэн һунгалта[illegible] һунгагдаһан нютагай Соведүүдэй сессинүүд хаа хаана[illegible] боложо байна. Энэ үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын город[illegible] болон хэдэн аймагай ажалшадай депутадуудай [illegible] сессинүүд үнгэрбэ. Энэн тухай [illegible] мэдээнүүд доро толилогдобо.

УЛААН-ҮДЭ ХОТО

Улаан-Үдэ хотын городой Соведэй 15-хи зарлалай нэгэдэхи сесси боложо үнгэрбэ. Сесси түрүүшээр [illegible] асуудал хараад, городой гүйсэдкомой түрүүлэгшээр **В. П. Убеевые**, [illegible] орлогшоор — **Е. И. Мульченкые**, [illegible] — **А. И. Адельгер**, **В. Ф. Подлесновые**, [illegible] секретаряар **В. Преловскаяе** һунгаба. [illegible] дээрэ городской гүйсэдкомой гэшүүд һунгагдаба.

Горсоведэй гүйсэдкомой, [illegible] хүтэлбэрилэгшэд, [illegible] городской Соведэй [illegible] таһагуудай даагшанар болон управлениин начальнигууд [illegible]. Городой [illegible] комиссиин түрүүлэгшээр **М. В. Баги[illegible]**, капитальна барилгын [illegible] **А. Покровский**, коммунальна ажахын начальнигаар **А. Доржиев**, городой гэр [illegible] управлениин начальнигаар **Г. В. Власов**, городой [illegible] управлениин начальнигаар **П. Г. Зильбер[illegible]**, горсоведэй гүйсэдкомой [illegible] таһагые даагшаар [illegible] **Ангелов**, худалдаа найр[illegible] — **М. Т. Терещенко**, [illegible] — **В. Ф.** [illegible], [illegible] — **Д. Р. Еронов**, [illegible] — **С. Ф. Миронова**, гэр байра хубаха [illegible] абаха — **Р. М.** [illegible], физкультура ба [illegible] комитедэй түрүүлэгшээр **В. П. Грехов** гэгшэд [illegible].

[illegible] горсоведэй үргэлжын 15 комисси [illegible] таһагуудые батална. [illegible]

[illegible] арадай хинагшадай городой комитет баталагдажа, [illegible] түрүүлэгшээр **С. М.** [illegible], орлогшоор [illegible] **С. Сыренова** һунгагдаба.

[illegible] асуудалай [illegible] сесси дээрэ городой гэр байрануудые зүбөөр ашаглалга саашадаа һайжаруулха, тэрэниие заһабарилга хэхэ база һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. И. Алексеев элидхэл хээ.

Хэлсэгдэһэн асуудалаар сесси зохихо шиидхэбэри, хэмжээ абтаа.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ

Гусиноозерск хотодо болоһон Сэлэнгын аймагай ажалшадай депутадуудай шэнээр һунгагдаһан Соведэй нэгэдэхи сессидэ аймагай гүйсэдкомой гэшүүдээр 11 хүн, тэрэнэй түрүүлэгшээр **Л. Ц. Цоктоев**, түрүүлэгшын орлогшоодоор **А. Х. Антохонов** болон **В. Е. Баторов**, гүйсэдкомой секретаряар **В. Р. Еременко** һунгагдаба.

Аймагай Соведэй сесси гүйсэдкомой таһагуудые даагшанарые, саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүдые батална.

Сессидэ хабаадагшад «Аймагай колхоз, совхозуудта нийтын малда тэжээл бэлдэхэ ба урагса хуряалгын үйлэдбэри эмхидхэлгые үнгэргэхэ хэмжээ ябуулгануудай тухай» гэһэн аймсоведэй гүйсэдкомой ажахын управлениин начальник В. Е. Баторовой элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Хэлсэгдэһэн асуудалаар Кировэй нэрэмжэтэ совхозой директор Г. И. Чебунин, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Ж. Б. Ваннеев, «Эрдэм» колхозой түрүүлэгшэ В. М. Забанов, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь М. В. Аханянов, аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. Х. Антохонов, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй таһаг даагшын уялые дүүргэгшэ А. И. Метешов, гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад агроном А. А. Тайнов, Загустайн сомоной гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. Г. Вяткин гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Хэлсэгдэһэн асуудалаар сесси шиидхэбэри баталан абаа.

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГ

Захааминай аймагай түб Закаменск хотодо шэнээр һунгагдаһан аймсоведэй нэгэдэхи сесси боложо дүүрэбэ. Сесси дээрэ түрүүшээр эмхидхэлэй асуудал харагдаа. Аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр **К. М. Шурыгин**, түрүүлэгшын орлогшодоор **Б. Д. Очиров**, **Ю. С. Хамаев**, гүйсэдкомой секретаряар **Т. Ц. Жигжитова**, аймсоведэй гүйсэдкомой гэшүүдээр 11 хүн һунгагдаба. Аймагай Соведэй сесси аймсоведэй саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүдые, гүйсэдкомой таһагуудай даагшадые батала.

Аймагай Соведэй сесси дээрэ «Аймагта капитальна барилгын байдал ба тэрэниие һайжаруулха хэмжээ ябуулганууд» гэһэн асуудал харагдаба. Энэ асуудалаар элидхэл аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ К. М. Шурыгин хээ. Хэлсэгдэһэн асуудалаар 8 хүн үгэ хэлээ. Хэлсэгдэһэн асуудалаар шиидхэбэри абтаа.

ЯРУУНЫН АЙМАГ

Эндэ болоһон аймагай Соведэй сесси дээрэ аймсоведэй гүйсэдкомой гэшүүд, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд һунгагдаба, аймагай Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүд, таһагуудай даагшад баталагдаба. Аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр **В. А. Жданов**, тэрэнэй түрүүлэгшын орлогшоор **К. Д. Цыдыпов**, гүйсэдкомой секретаряар **Ц-Д. Д. Дандаров** һунгагдаба.

Сессиин үзэмжэдэ «Аймагай ажахы болон предприятинуудта арадай хинагшадай ажалай тула үүргэ зорилгонууд» гэһэн асуудал табигдаба. Энэ асуудалаар аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ А. Д. Дымчиков элидхэл хээ, 7 хүн үгэ хэлээ.

ЗЭДЫН АЙМАГ

Шэнээр һунгагдаһан аймагай Соведэй сесси Петропавловка тосхондо боложо, түрүүшээр эмхидхэлэй асуудал харагдаа. Аймагай гүйсэдкомой түрүүлэгшээр **Д. Ю. Цыбикжапов**, орлогшоор **П. М. Бальчугов**, гүйсэдкомой секретаряар **И. С. Санжиев**, аймсоведэй гүйсэдкомой гэшүүдээр 11 хүн һунгагдаба. Сесси дээрэ гүйсэдкомой таһагуудай даагшанар, аймсоведэй саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүд баталагдаба.

«Һурагшадые ажал хүдэлмэри хэжэ һургаха талаар аймагай һургуулинууд, предприяти болон ажахынуудай һайн бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ талаар СПТУ-гай зорилгонууд» гэһэн асуудалаар сесси дээрэ аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо П. М. Бальчугов элидхэл хээ. Элидхэлээр һүүлээрнь 10 хүн үгэ хэлэбэ. Хэлсэгдэһэн асуудалаар дэлгэрэнгы шиидхэбэри абтаа.

ШҮҮМЖЭЛЭЛ БА ШЭНЖЭЛЭЛ

БУРЯАД ХЭЛЭНЭЙ НЮУСА ДУНДАРШАГҮЙ

Удаань уран зохёолой болон бусад стильнүүдтэ хэрэглэгдэдэг үгэнүүд тус тустаа тодорхойлогдоно. Жэшээнь, үнинһөө хойшо буряад хэлэндэ хэрэглэгдэдэг, ямар нэгэн мэдэрэл харуулаагүй үгэнүүд уран зохёолой болон яряанай стильнүүдэй дунда (нейтральна) найруулгада хабаадуулагдана. Жэшээнь, агаар, уһан, саһан, наран, ябаха, эдихэ, унтаха гэхэ мэтэ. Хэрбээ «эдихэ, унтаха» гэхын орондо «зооглохо, бариха, манжалха, нойрсохо» гээ һаа, эдэмнай дээдэ найруулгын (высокий стиль) үгэнүүд болохо. Харин, гүбихэ, залгиха, шуһалха, гулгируулха, пурпииха, хунхыха» гэхэ мэтэ үгэнүүд доодо (сниженный) найруулгада хабаатай. Совет засагай үедэ элдэб олон аргын хүсөөр бии болоһон шэнэ үгэнүүд (амжалта, туйлалта, нээлтэ, оролто, асуулта, бэрхэшээл, гээгдэл, байгууламжа, туһаламжа, тэнсүүри, габьяата, үүлтэртэ г.м.) гол түлэб нийтэ-публицистическэ стилиин нейтральна найруулгада хабаатай гэнэ. Энэ стильдэ уран зохёолой стильһээ ондоо дээгүүр ба доогуур найруулгын үгэнүүд бии болоһон байна. Эхэ орон, Эсэгэ орон, алдар соло, илалта, габьяата, дэмбэрэлтэ (дээгүүр); хэлбэрил, этэгээд, булимтаргша, ааша; хархис, хорото, эбсэхэ, гээгдэхэ (доодо найруулга).

Хоёрдохи бүлэг соо стилистическэ талаар үгын удха хэрэглэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулһаниинь һайшаалтай. Юундэб гэхэдэ, стилистикын номууд дотор энээниие мүртэй хайхардаггүй байха юм. Буряад хэлэнэй ямар бүлэг үгэнүүдтэ ямар шэлжэһэн удханууд бии болодог бэ гэжэ тон дэлгэрэнгыгээр харуулагдаа. Үгые шэлжэһэн удхатайгаар хэрэглэхэ гээшэ хэлэ найруулга баяжуулха гол аргануудай нэгэн гэжэ автор зүб һанамжална. Энэ аргые манай уран зохёолшод, журналистнууд үргэнөөр хэрэглэдэг. Ямар шэлжэһэн удханууд арадай хэлэндэ байдаг бэ, энээндэ түшэглэн зохёолшод ямар янзын шэнэ шэлжэһэн удхануудые бии болгоноб гэжэ автор тодоор харуулаа. Жэшээнь, поэт Д. Улзытуев «мэнгэ» гэһэн үгые шэлжэһэн шэнэ удхатайгаар, шадамар бэрхээр хэрэглэнэ: «Хасартань үлэһэн һайхан мэнгые хаража һайхашаан һуубашье, харахан сэдьхэлдэнь үлэһэн «мэнгыень», ханихан нүхэрни, харанагүйлши».

Үгэ найруулгые баян нугархай болгохо хэрэгтэ синонимууд (адлишуу удхатай үгэнүүд) айхабтар ехэ үүргэ дүүргэдэг гэжэ мэдээжэ. Хоёрдохи бүлэг дотор автор энэ асуудалда мүн лэ ехэ анхарал хандуулна. Синонимуудые яажа илган гаргахаб гэһэн теоретическэ асуудал хаража үзэһэнэй удаа автор юумэнэй, тэмдэгэй нэрэнүүдтэ болон глаголдо бии байгаа гол синонимуудые тодоруулжа, синонимическэ зэргэнүүд (рядууд) болгон харуулһан байна. Тиихэдээ үгые шэлжэһэн удхатайгаар хэрэглэлгэ синонимическэ зэргэнүүдые олошоруулдаг гэжэ харуулна. Жэшээнь, «сила, мощь» гэһэн удха буряад хэлэндэ иимэ синонимуудаар гаргагдана: хүсэн, шадал, хаба, тэнхээ, тамир, шэнээн, шандааһан, шүрбэһэн, шэртэһэн, жүлтэ, шиигэ г. м. Мүн тогтомол холбоо үгэнүүд (фразеологизмууд) синонимуудые олошоруулдаг: холо — долоон уулын саана; бараг — хара сагаанай забһараар; мэхэтэй — хүгшэн шоно; дүүрэхэнь — нохойн дуун ойртоо г. м.

Хэлэнэй синонимуудһаа гадна автор хэлэлгын синонимуудые илгаруулна. Энэнь юун бэ гэхэдэ, үгэнүүдые шэлжэһэн удхатайгаар хэрэглэн бэшээшэд бии байһан синонимуудта нэмэжэ, «өөһэдын» синонимуудые бии болгоно бшуу. Энэнь хэлэлгые баян нугархай болгоно. Жэшээнь, Д. Улзытуев: «Холшор ёохорой, хошон дуунай долгин холоһоо намайе шабхадана» гэхэдээ, «шабхадаха» гэһэн үгые «яаруулна» гэһэн удхатайгаар хэрэглэжэ, өөрын синоним бии болгоно.

Гурбадахи бүлэг дотор үгын холбоонууд («словосочетания») стилистическэ талаһаа дэлгэрэнгыгээр харагдаа. Юрэ хэлэхэдэ, буряад хэлэнэй үгын холбоонууд хүсэд шэнжэлэгдээдүй байһан. Тиимэ ушарһаа энэ бүлэг ганса стилистикэдэ бэшэ, харин буряад хэлэнэй синтаксистэ зарим тэды оруулалта болоно. Тус бүлэг дотор үгын холбоонуудые хэрэглэхэ талаар уран зохёолой болон публицистическэ стильнүүдэй хоорондохи илгаа илангаяа тодорхойгоор харуулагдаа. Публицистическэ стильдэ үгын холбоонууд тогтомол шэнжэтэй болохоёо һанадаг, харин уран зохёолдо тэдэ ходо шэнэлэгдэн, уран зохёолшод энэ талаар хоорондоо яһала ехэ илгаатай байдаг. Жэшээнь, публицистическэ стильдэ нэрын, зэбсэгэй падеж болон глаголой хүсөөр иимэ холбоонууд бии болонхой: амжалтатайгаар түгэсхэхэ, альга ташалгаар угтаха, түргэнөөр хүгжөөхэ, эдэбхитэйгээр хабаадаха г. м. Эдэ мэтын холбоонууд тус стильдэ үргэлжэ хэрэглэгдэн хэбшэдэг. Харин энэл мэтээр уран зохёолдо шэнэ холбоонууд бии болон, һэльбэгдэжэл байдаг. Жэшээнь, Х. Намсараевта энэ түхэлэй иимэ юрэ бусын холбоонууд үзэгдэнэ: уурлаһан улаан шарайгаар шэртэн...; үнэгэн зөөлэхэн һэбшээгээ үлеэн үлеэн наадана; уур сухалаар уухилаад, алтаар гингээл наран, ажалаар амилаал үдэр г. м.

Яряанай ба уран зохёолой стильдэ холбоо үгын орондо гол үгэнь гансаараа нюурай гү, али өөрсэгүйн частицатай хэрэглэгдэдэг: урхөөрнь («тэрэнэй гэрэй урхөөр» гэхын орондо). Буряад хэлэндэ иимэ частицанууд үргэнөөр хэрэглэгдэдэг. Тиимэһээ ород хэлэнһээ оршуулга хэхэдээ, тэдэниие хэрэглэжэ, хэлэлгэеэ гүймгэ зохид болгохо хэрэгтэй.

Дүрбэдэхи бүлэг «Үгэ бүрилдүүлгын ба морфологич стилистическэ арга боломжонууд» гэжэ нэрэтэй. Үгые бии болгодог суффикснуудай талаар стильнүүд бэе бэеһээ илгаатай. Жэшээнь, — лга,-лта суффиксын хүсөөр гараһан үгэнүүд публицистическэ ба һуралсалай учебнигүүдэй стильдэ илангаяа ехээр хэлэгдэдэг, харин яряанай ба уран зохёолой хэлэндэ үсөөн дайралдана.

Морфологиин талаар стильнүүдэй хоорондо яһала ехэ илгаанууд бии гэжэ автор тайлбарилна. Жэшээнь, яряанай ба уран зохёолой стильнүүдтэ олоной тоогой үсөөн хэрэглэгдэдэг һаань, публицистическэ болон һуралсалай учебнигүүдэй стильдэ олоной тоо олоор хэрэглэгдэнэ. Түлөөнэй нэрын талаар абажа харабал, «би, ши, та» гэһэн нюурай түлөөнэй үгэнүүдэй орондо элдэб олон арга хэрэглэгдэдэг. Жэшээнь, «би, ши, та» гэжэ үгэнүүдые сэхэ хэрэглэхэгүй гэбэл, иигэжэ далдалдаг: Яһала һайн садагдаба («Би һайн садааб» гэхын орондо), Борт дээрэ бү һууя («Та борт дээрэ бү һуугты» гэхын орондо). Нюурай түлөөнэй нэрэнүүд частицануудтай хамтархадаа, элдэб олон удха мэдэрэлтэй болодог: ши-шимни, шихэн, шихэмни, шишье, шишье даа, шил г.м.

Һүүлшын табадахи бүлэг дотор буряад хэлэнэй функциональна стильнүүдэй хоорондохи илгаа харуулагдана. Тиихэдэ гол стиль болгошо уран зохёолой стильдэ анхаралаа ехээр хандуулһаниинь зүйтэй. Тус стиль харахадаа, буряадай мэдээжэ уран зохёолшодой хубиин (индивидуальна) стилнин хоорондохи хэлэ найруулгын талаар бии байгаа илгаануудые харуулха гэжэ һэдэһэниинь илангаяа һайшаамаар.

Л. Д. Шагдаровай ном соо шэнжэлэгдэһэн гол асуудалнууд иимэ байна. Манай һанахада, буряад литературна хэлэнэй стилистическэ илгаралые харуулха гэһэн зорилгоёо автор бүрин дүүргэжэ шадаа. Ехэ ехэ стильнүүдэй бии болоһон ушар буряад хэлэнэй ехээр хүгжэһые, тэрэнэй орёо оньһон байгуулалтатай болоһые гэршэлнэ гэһэн тобшололыень зүбшөөмөөр. Тус шэнжэлэлгэ тодо һонор, сэбэр, ород хэлээр бэшэгдэнхэй, буряадһаа ород болоһон оршуулгануудынь һайн.

Гэхэтэй хамта буряад литературна хэлэнэй стиль шэнжэлгээр томохоншье һаа, түрүүшын лэ алхам хэгдээ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ талаар хэхэ юумэн захагүй ехэ.

М. МАНГАДАЕВ, профессор.
У-Ж. ДОНДУКОВ, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат.

(Түгэсхэл. Эхиниинь июлиин 1-нэй номерто).

Биттерфельдскэ комбинат — ГДР-эй химиин томо предприятинуудай нэгэн. Хэдэн жэлэй саада тээ багахан заводуудһаа бүридхэгдэһэн энэ комбинадта мүнөө мянга гаран ондоо продукци гаргагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: герман-совет хани барисаанай нэрэмжэтэ бригадын гэшүүд совет дүй дүршэл хэрэглэн, үйлэдбэриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэдэг.

АДН—ТАСС-ай фото.

ҮНДЭР БҮТЭЭСЫН ТҮЛӨӨ

Хүдэлмэриин саг үшөө эхилээгүй байба. Хэдэн зуун оёдолшод, ехэнхинь эхэнэрнүүд, уужам һаруул сонхонуудтай ута сагаан фабрикын корпус тээшэ яаралтайхан субанад.

Уданшьегүй бидэнэр тус фабрикын конторо соо орожо, сарюун шарайтай наһажаал нүхэр Анатолий Рувимович Золотаревтой — Гусиноозерскын оёдолой фабрикын партийна эхин организациин секретарьтай танилсаха зуураа, ерэһэн хэрэг тухайгаа тобшохоноор мэдүүлбэбди. Хүндэмүүшэ энэ нүхэрнай фабрикынгаа үдэр бүриин ажал хэрэг ба үйлэдбэриин түрүүшүүл тухай, табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ абаһан социалис уялгаяа ямараар дүүргэжэ байһан тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ:

— Манай фабрика КПСС-эй түүхэтэ XXII съездын урдахана нээгдэһэн, 13 жэлэй түүхэтэй. Сэлэнгын аймаг дотор хүгжэжэ байгаа залуухан предприятинуудай нэгэн юм. Оёдолой фабрикын түбхинэн һуурижахатай сасуу хэдэн олон гэрэй эзэн эхэнэрнүүд ёһотой таатай мэргэжэлээрээ ажаллана.

...Фабрикын уужам һаруул цехүүд соо ариг сэбэр, али юумэн аятай зохид. Ялайтар аршагдаһан оёдолой машинануудай забда залигүй нэгэл жэгдэ таршагинаха абяан замханагүй. Нариихан аад, ута гэгшын конвейернүүдэй захаар эршэтэй шангаар ажаллажа байһан хэдэн зуугаад оёдолшодой хүдэлсэ бүхэн оншотой, бүтээсэтэй.

— Манай замай залуушадай нэгэн Альбина Орловатай танилсагты, — гээд фабрикын партбюрогой секретарь дүүрэн сагаан шарайтай, урихан харасатай эхэнэр тээшэ заагаад, — нүхэр Орлова партиин XXV съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаад, халаан бүхэнэйнгөө нормые хододоо 130 — 140 процент дүүргэжэ байна. Түсэбтэ табан жэлэй дүрбэн жэлэйнгээ түсэбые энэ оёдолшон-мотористка 131 процент, табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй таба һарын түсэбые 151 процент дүүргэе. Тэрээндэ адли шударгы бэрхэ оёдолшод манай фабрикада олон даа. Жэшээлхэдэ, Ажалай алдар солын гурбадахи шатын орденой кавалер, оёдолшон-мотористка Нина Серебренникова халаанайнгаа нормые үдэр бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Түрүүшүүлэй тоодо З. Д. Дараева, Е. А. Потолицына, Л. И. Ганжурова, М. Ш. Ешеева, М. М. Джумаева, Л. К. Горилова, Г. Филиппова болон бусад ороно.

Бэрхэшээлнүүдые дабажа, үндэр бүтээсэ туйлажа байһан мастернууд З. Собашникова, Р. Власова, А. Хилалова, В. Михалева, С. Шарипова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд һайн үрэ дүн туйлана. Механическа, хэмжэлгын цехүүдэй хүдэлмэришэд мүн лэ магтаалтай.

Мүнөө тус фабрикын оёдолшод олон янзын хубсаһа хунар оёно. Фабрикын нэгэдэхи конвейертэ ажаллагшад үхибүүдэй, ехэшүүлэй хэдэн мянган үмдэ оёдог юм. Хоёрдохи конвейерэйхид спортивна түхэлэй элдэбын хубсаһа, дотор болон хүбэнтэй хубсаһануудые олоор оёжо, худалдаа наймаанай организацинуудта тушаана.

Фабрикын хүдэлмэришэд үйлэдбэриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Тус фабрика валовой продукци гаргаха түсэбөө һара, квартал бүхэндэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Иимэ амжалтануудые ямар аргаар туйланаб гэхэдэ, оёдолшод үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые, машина, зэмсэгүүдээ дүүрэнээр хэрэглэхые оролдоно, ажалай журам наринаар сахина, оньһожоруулгые, эрдэм наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлнэ.

Фабрикада экономическа һургуули, тэрэшэлэн оёдолой талаар кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Бүхы коллективээрээ эдэ кружогуудта һуралсажа, оёдолой үйлэдбэри гүнзэгыгөөр шудалха хүсэлэнтэй. Оёдолой фабрикын хэдэн зуун хүдэлмэришэд партиин XXV съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө мүрысэжэ эхилээ.

Э. БАЛДАНОВА.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

СУДНА-БҮТЭЭГШЭДЭЙ АМЖАЛТАНУУД

БЕРЛИН. Арадай засагай жэлнүүдтэ ГДР-эй верфьнүүдтэ хамта дээрээ 5 миллионһоо үлүү тонно уһа түрисэтэй 3600 шахуу судна бүтээгдэжэ, уһанда табигдаһан байна. Эдэнэй зариманиинь социалис немец гүрэнэй худалдаа наймаанай флодой үндэһэ һуури, нүгөөдүүлынь Советскэ Союз болон аха дүү бусад оронуудай загаһа барилгын флотилиин бүридэлдэ ороо.

ГДР-эй корабль бүтээгшэд 25 мянган тонно хүрэтэр ашаа даалай соогуур зөөхэ суднануудһаа, тамаржа ябадаг загаһанай заводуудһаа эхилээд, загаһа бариха заахан суднанууд хүрэтэр элдэб янзын суднануудые бүтээнэ.

ГДР-эй судна бүтээлгын продукциие Советскэ Союз эгээл ехээр худалдан абадаг. 1947 онһоо хойшо тэрэ 2875 судна худалдажа абаһан байна.

Советскэ Союз болон Балтиин далай шадарай бусад гүрэнүүдтэ ,мүн Норвеги, Исландида худалдагдахаар энэ жэлдэ республикын верфьнүүдтэ бүтээгдэһэн 70 судна уһанда табигдаха юм.

ВЕНГРИИН АГААРАЙ ФЛОТ

БУДАПЕШТ. Венгриин «Малев» гэжэ гүрэнэй авиакомпаниин агаарай флот «ИЛ-18», «ТУ-134», «ТУ-154» гэжэ түргэн ябадалтай, таатай зохидоор бүтээгдэһэн совет авиалайнернуудһаа бүридэнэ. Тэрэ венгер авиаторнуудай, пассажирнуудай үндэр сэгнэлтэдэ хүртэдэг.

«Малев» гэжэ компани самолетуудые дэлхэйн 27 гүрэнэй аэропортдо хаража болоно. Компаниин хангадаг авиалини 40 мянган километр утатай юм.

БОЛОХОЁО БАЙҺАН СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ГАВАНА. Кубын Компартиин болохоёо байгаа съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа ороной ажалшад амжалтатайгаар дүүргэнэ. «Моа», «Никаро» гэжэ никель малтадаг предприятинуудай коллективүүд (Орьенте провинци) нэгэдэхи хахад жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь һараар урид дүүргэбэ.

Металлургнууд хэлэһэн үгэдөө хүрэнэ. Кубын «Хосе Марти» гэжэ эгээл томо металлургическа завод энэ жэлэй , гансал нэгэдэхи кварталда, нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 16 мянган тонноор ехэ булад хайлуулаа.

ЛЕНИНЭЙ ЗОХЁОЛНУУД ПОЛЯК ХЭЛЭН ДЭЭРЭ

ВАРШАВА. Эндэхи «Ксенжка и Ведза» хэблэл В. И. Ленинэй зохёолнуудай дүүрэн суглуулбариин 45 ботиинь 6 миллион хэһэгээр барлажа дүүргэбэ. ПОРП-ын ЦК-гай тогтоолой ёһоор, һүүлэй 30 жэлэй туршада В. И. Ленинэй зохёолнуудай 50 ондоо тематическа суглуулбари 3 миллион хэһэгээр гаргагдаһан байна.

ШЭНЭ ЮУМЭ ҮҮСХЭГШЭДЭЙ ОРУУЛҺАН ХУБИТА

БУДАПЕШТ. Шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй хүдэлөөн хадаа арадай Венгриин промышленна предприяти болон барилгануудаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй гол хубинь мүн. Арадай ажахын шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ, үйлэдбэриин научно-техническэ дэбжэлтэ болон ашаа үрые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зохёон байгуулха ажалай эдэбхи үүсхэл харуулдаг хэдэн арбаад мянган хүдэлмэришэн, инженер болон техник энэ мүрысөөндэ хабаадалсана.

1972 онһоо 1974 он болотор үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн уралан нарижуулгын дурадхалнууд 39 мянгаһаа 56 мянга хүрэтэр дээшэлһэн байна. Энэ үе соо тэдээнһээ абтаһан экономическа ашаг үрэ 1,5-һаа 2,2 миллиард форинт хүрэтэр ургаа.

СОВЕТ УРАН ЗУРААШЫН ВЫСТАВКЭ

БЕРЛИН. Совет мэдээжэ уран зурааша, график Илья Глазуновой бүтээлнүүдэй выставкэ эндэ нээгдэбэ. Шуһата урбалтын болохын урда тээ Чили ошоод байха үедөө бүтээһэн зурагуудынь олониитын анхарал татана. Сальвадор Альенде, Луис Корвалан болон бусад патриодуудай портредүүд тэдэнэй тоодо ороно.

И. Глазуновой бусад зурагууд байгаалиин үзэгдэлнүүд, портредүүд, мүн литературна зохёолнуудта хэһэн зурагууд выставкэ дээрэ харуулагдана.

«ЛОТОС» БАРАЙГАРАЙ ПОЛИ ДЭЭРЭ

ХАНОЙ. ДРВ-гэй 60 кооперативай барайгарай поли дээрэ орон дотор бүтээгдэһэн бага хэмжээтэй 550 гаран трактор гараба. Энэ түхэлэй түрүүшын туршалгата машинанууд дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ бүтээгдэһэн байгаа. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо 12 мориной хүсэтэй энэ трактор уһан соо таригдадаг барайгарай поли дээрэ ёһотой туһалагшань болонхой.

Республикын машина бүтээгшэд ойрын жэлнүүдтэ «Лотосуудые» олоорнь бүтээхые хараална.

ЭНЕРГЕТИГҮҮДЭЙ ҺАЙНДЭР

СОФИ. Энергетигүүдэй үдэр арадай заншалта һайндэр шэнгеэр Болгарида угтагдадаг юм. Энэньшье ойлгосотой. Социалис хүсөөр хангагдасаараа Болгари Европодо түрүү һуурида гараһхай. Ороной элшэ хүсэ үнгэрһэн жэлдэ 6 мянган мегаваттда хүрэһэн юм. 1974 ондо Болгарида 25 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдэһэн байна.

ОРОД ХЭЛЭ ШУДАЛХЫН ТҮЛӨӨ

ПРАГА. Хойто-Чешскэ областиин Послов Млын гэжэ нютагта ород хэлэ шудалха дуратай үхибүүдтэ пионернүүдэй уласхоорондын лагерь нээгдэбэ. Усти-на-Лабе гэжэ областной түбһөө ерэһэн үхибүүдтэй хамта поляк, ород хүбүүд эндэ амарна. Багшанар үдэр бүри ород хэлэнэй хэшээлнүүдые үнгэргэдэг юм. Гадна, хэлэ шудалалгын программада совет пионернүүдтэй хөөрэлдөөнүүд оруулагданхай.

ТАСС.

[illegible]мпочканууд носожо, бар[illegible] тайгые гэрэлтүүлбэ. Зо[illegible] баярлаһан, хүхиһэншье [illegible]нь аргагүй. Арбан ми[illegible]ын үнгэрөөд байхада, Ми[illegible]л Сергеевич нүхэдтөө [illegible]жэ хэлэбэ:

— Минии байра соохи гал [illegible]аргаажархигты... Амаржа [illegible]хаы.

[illegible]игэжэ хэлэхэньшье зүй[illegible]. Нүхэдтэйгөө хамта баяр[illegible]шье шадалгүй байгаа. [illegible]бан үдэрэй туршада [illegible]тростанцияа заһажа, [illegible]рха сүлөөгүй ябаа бшуу. [illegible]оябриин 7-ной үдэр [illegible]р гурбан кинофильм ха[illegible]. Агуухэ Октябриин [illegible]дэрые тэмдэглэһэн юм. [illegible]бан һара тухай уран [illegible]ханай фильмүүдые харааг[illegible] бшуу.

2.

ҮЧАСТОГАЙ конторо [illegible] һонирхолтой. Дүрбэн [illegible]алгын гурбандань хүнүүд [illegible]рлана. Хүһан модохонуу[illegible]р тааруулан шэмэглэгдэн[illegible]. Мүн модоной үндэһэ[illegible]рожо, элдэбын түхэлэй [illegible]лнүүдые хэһэн байна. Шог зугаатай маягтайгаар хэһэн гоёолтонууд ханадань үлгэгдэнхэй. Тайгын модые тааруулжа заһаһан стул, һандали гэхэ мэтые хаража баясахаш. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, гэр байраяа иигэжэ шэмэглэхэ тухай москвагайхидшье бодомжолоо ёһотой.

Участогай конторо соо тосхоной схемэтэй танилсахат. «Вертоледой талмай», «Столово», «Клуб», «Хамтын байра», «Баня» гэхэ мэтэ бэшэгдэнхэй. Вертоледой бууха талмай хүн бүхэниие һонирхуулна. Огторгойн бүрхөөд, бороогой орожо байгаашье һаа, үнөөхил талмайгаа сэбэрлэжэ, вертоледой ерэхые хүлеэжэ байдаг.

Байгал-Амарай түмэр харгы барижа байгшадай олонхинь үсэгэлдэр лэ Москвагай метро барилсаһан, мүн ороной урда зүгтэ тоннель гаргаһан юм. Сэхыень хэлэхэдэ, тэдэнэр ехэ мүнгэнэй түлөө иишэ ерээгүй, харин иимэ ехэ барилгын хажуу тээ байха аргагүй байгаа.

Жэшээнь, Володя Усенкые хэн гэхэбта? Гушан дүрбэтэйдөө «Метро баригшадай ветеран» гэжэ тэмдэгээр шагнагдаа. Үгышье һаа, Николай Пархитько, Олег Мацуткевич, Валерий Громов гэгшэдые абаад үзэгты. Тэдэнэр ниислэл хотсдо байратай, салингынье бага бэшэ байгаа. Һайн дураараа иишэ ерээ.

Тэдэнэр мүнөө хада үрэмдэнэгүй. Тоннелиин амһарга мантан томо тулгууришье бүхэлөөгүй. Бар хара тайгын модо отолжо, авто-харгын татагдаха газар сэбэрлэнэ. Курла гэжэ хушууһаа дабхаряатаһан хангил хабсагайн дундуур үдэр бүри ябажа, асари ехэ барилгые дүтэлүүлнэ. Шударгы ябасыень хэншье, ямаршье хүсэн тогтоожо шадахагүй. Үгы! Дулаан үдэрнүүдэй эхилхэдэ, үдэртөө 600—800 метр утатай харгы сэбэрлэнэ. Үбэлэй үедэ гайтай байгаа. Бүһэдэ тулама саһан соогуур «тамарха» ушаршье гараа. Үглөөнэй харанхыһаа үдэшын харанхы болотор һунатараа хүдэлөөд, амаралтын үдэр хара банида орохонь юунһээшье үлүү бэлэй. Юрэдөө, долоон хоногтоо юу хэжэ хоёр дахин банида ородог юм? Иигэжэ гайхаашад түрүүшээр бии бэлэй. Зүгөөр хүбүүдэй ажал хүдэлмэриие дүтөөр хаража, юу хэдэгыень ойлгожо абахадаа, гансата абяагүй болохо юм.

Уран һайханай бүлгэмэйхидэй ерэхэдэ баясахал даа. Гэр бүлэтэй болоогүйшүүлэй хамтын байрада бүгэдөөрөө сугларжа, түрүүшын номерой табигдахые тэсэмгэйгээр хүлеэхэ юм. Зүжэг нааданай дүүрэхэдэ, Володя Усенко бултанда иигэжэ хандаха: «Угтамжын концерт үгэхэ-мнай гү?» — «Үгэе!» — гэжэ хүбүүд, басагад тэрэниие дэмжэхэ. Тиигэжэ барилгашадай дуун һүрөөтэй шангаар зэдэлжэ, баатар ажалай бурьялжа байһые эрхэ бэшэ һануулха юм. Айлшаар ерэһэн артистнаршье бэеэ барягүй, дуулалсажа ородог һэн.

Эндэхид уйдажа, гашуудажа байдаггүй. Бэрхэшээлһээшье сухаринагүй. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, ажабайдалые бүришье гоё һайхан болгохые оролдоно. Жэшээнь, Михаил Сергеевич Беликовые абаад үзэе. Залуушуул ехэнхидээ романтигууд байдаг юм гэжэ зарим журналистнууд хэлэжэ һаладаггүй. Тиихэдэ Михаил Сергеевич залуу бэшэ, таби хүрэхөө ябана. Энэниие романтик бэшэ гэхэ гүт? Үгы, эндүүрнэт. Һанаа амархан һуужа шададаггүй. Бүхы юумэндэ залуу шуналтайгаар оролсожо, заабол эсэстэнь хүрэтэр хэжэрхидэг. Иимэл хадаа электростанци «амидыруулжа», Дабаанай гэр бүхэниие зайн галаар гэрэлтүүлбэл.

— Юумэ хэнгүй һуужа шадахагүй байнаб. Яһала наринаар хээб, сэдьхэлээ зобохо юумэн үгы гэжэ һанахадаш, үгы даа, нэгэл юумэн хэгдээгүй шэнги зобоохо юм, — гэжэ Михаил Сергеевич хэлэнэ.

Энэ нүхэр дайнай харгыгаар ябалсажа, Илалтын үдэрые дүтэлүүлсэһэн байна. Нэгэ үгөөр, тэрэнэй ябаагүй газар орон доторнай хомор байха.

Танкист, нүүрһэшэн, тиигээд барилгашан! Ажабайдалай «халуун шулуун» гээшэмнай одоол энэ бэшэ һаал! Һахалаа ургуулһан «Миша ахай» һургуулиин партада һуужа, эрдэм ном шудалаа. Иигэжэ ажабайдалай гэшхүүр өөдэ абиржа, зүһэм хилээмэнэй хэр зэргэ үнэтэй байһые мэдэхэ болоһон намтартай. Нүүрһэнэй уурхайда хүдэлжэ байхадаа, гэнтын усалда орожо, нилээд удаан больницада хэбтээ. Тиигэбэшье техникум дүүргээ. Һүүлээрнь Абакан—Тайшет гэжэ түмэр харгы барилсаа. Байгал-Амарай түмэр харгы баригдажа захалаа гэжэ дуулахадаа, тэрэ бэеэ барижа шадаагүй, Володя Усенко гэжэ хүбүүнтэй, тэрэнэй нүхэдтэй сугтаа хүдэлхын тула иишэ тэгүүлээ.

(Түгэсхэлынь хожом гараха).

БАМ-ай ШЭНЭ АДРЕСУУД

Үшөө үсэгэлдэр хада энэ газараар трактор гаража шадахагүй байгаа, харин мүнөө барилгашадта материалнуудые зөөһэн машинанууд һубарилдан гарана. (зураг дээрэ).

ТАСС-ай фотохронико.

АЙЛШАДАЙМНАЙ АЯЛГА ДУУН

Уржадэр Буряадай Ленинэй орденто оперо ба балетдэй театр соо хүн зон олоор сугларба. «Танда үлүү билет бии гү? Билет худалдахагүй гүт?» гэжэ һурагшалаашадшье театрай үүдэндэ олон байгаа. Энэньшье гайхалгүй. Ушар юуб гэхэдэ, Монголой Арадай Республикын Сэлэнгын аймагай уран һайханай бүлгэм манай Буряадта айлшаар ерэжэ, зүжэг наадаяа улаан-үдынхидтэ харуулхаяа байгаа бшуу.

Зүгөөр айлшадаймнай түрүүшын концерт Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо июниин 29-нэй үдэшэ болоһон юм. Энэнь онсо өөрын удха шанартай. Хоёр аймагай түлөөлэгшэд, уран бэлигтэн саг үргэлжэ бэе бэедээ ябалсажа, аха дүү совет, монгол арадуудай хоорондохи хани нүхэсэлэй улам бэхижэжэ, соёлой талаар харилсаа холбооной улам үргэдэжэ байһые эли бодо гэршэлнэ. Энээн тухай Буряадай АССР-эй соёлой министр П. Н. Нимаев, мүн Монголой түлөөлэгшэ хэлэжэ, айхабтар ехэ удха шанартайе онсо тэмдэглэһэн байна.

Ирагуу гоё хүгжэм зэдэлжэ, зал соо альга ташалган нэрьешэбэ. Бүлэг хатаршад хүндэтэ харагшадаа амаршалһан янзатай дохисгоон гаража, хадагтайгаар угтажа байһанаа мэдүүлнэ. Монголой Арадай Республикын габьяата артист Лувсандаша гэгшын найруулһан үлхөө хатарнууд удаа дараалан гүйсэдхэгдэжэ, хүн зоной зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэнэ. Гол түлэб удхын, уран найруулгын талаар үнэхөөрөөшье һонирхолтой, хужарлан харамаар гоё һайхан хатар байгаа. Сэхыень хэлэхэдэ, айлшадаймнай гүйсэдхэһэн бүхы хатарнуудые, жэшээнь, «Амаршалга», «Жонон Хар», «Мончоого», «Найрамдал» гэхэ мэтые харагшад хани халуунаар уттажа, зарим хэһэгүүдыень үшөө дахин гүйсэдхэхыень гуйһан байна. Энэ талаар уран найруулагша, Монголой Арадай Республикын габьяата артист Лувсандашын үүргэ габьяа ехэ гээшэ.

Жэшээнь, «Найрамдал» гэжэ ульһатай хурса, уян нугархай хатарые мартажа болохогүй. Монгол, ород болон буряад арадуудай хатарнууд тааруулан зохёогдожо, хаража һуухада одоо аятай зохид, аха дүүгэй хэлбэришэгүй нүхэсэлһөө һабагшатай һайхан мэдэрэл түрүүлнэ. Аха дүү арадуудай аялга хүгжэм долгисон зэдэлжэ, нэгэ хараа шэглэлтэйгээр урагшаа зэлэ татан дабхижа ябаһыемнай гэршэлнэ.

Монгол айлшадаймнай зэдэлүүлһэн аялга дуун сэдьхэл доһолгоо, урма зориг бадаруулаа. Монгол партизануудай дууладаг «Шивээ Хяагта», хүгжэмшэ Дармазагдын «Монгол һайхан орон», «Гарай табан хурган» гэжэ монгол арадай, мүн бусадшье дуунууд нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа. Һонирхолтойнь гэхэдэ, ород болон буряад арадуудай, мүн совет хүгжэмшэдэй дуунуудые репертуартаа оруулһан байна. Тиигэжэ бидэ Базар Цырендашиевай, Чингис Павловай уянгата дуунуудые шагнажа сэнгээбди. Гадна «Эй, ухнем!» гэжэ ород арадай дуун һүрөөтэй шангаар зэдэлжэ, тэрэ холын зоболонтой байдал эрхэ бэшэ һэргээн һануулаа. Мэдээжэ совет композитор Тихон Хренниковэй «Үлгын дууе» дуушан Оюун ирагуу гоёор гүйсэдхэжэ, олоной магтаалда хүртөө.

Дуушад Цоодол, Оюун, Баярхүү, Дашлхам, Дагийсүрэн, Шархүү гэгшэд харагшадые илангаяа ехээр баясуулаа. Тэрэшэлэн монгол арадай инструментнүүд дээрэ хүндэтэ айлшаднай наадажа, монгол угсаатанай хэр угһаа аялга хүгжэмөөр, дуу хатараар айхабтар баян байһые харуулаа.

Айлшадаймнай хатар гансашье хүгжэм доро гүйсэдхэгдэнэгүй, харин дуунай ирагуу гоё аялга шагнажа, уярха, баясахашье ушартай байгаабди. Нэгэ доро дуунай аялга шагнажа, хатар хаража һуухада үнэхөөрөөшье аятай зохид, дуун хатар хоёр таһалгаряагүй холбоотой, нэгэ эшэ үндэһэтэй гэжэ ойлгохоор. Жэшээнь, «Найрамдал» гэжэ хатарай гүйсэдхэгдэжэ, хэды хэһэгэй ороходо, дуунай аялга нэгэ жэгдээр зэдэлжэ, тус хатарые бүри гоё һайхан, нугархай гүйсэтэй болгоно. Тиигэжэ харагшад хатаршад хоёрой хоорондо холбоо барисаан байгуулагдана.

Иигэжэ аха дүү монгол айлшадаймнай аялга дуун, хатар наадан зэдэлжэ, шэхэнэй шэмэг, нюдэнэй хужар болон сэдьхэлдэмнай үлөө. Айлшадтаа амжалта хүсэе!

М. ОСОДОЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Дуушан Оюун. 2. Хатаршан Эрдэнэчимэг «Жонон Хар» гэжэ монгол хатар гүйсэдхэнэ. 3. Хүгжэмшэн Нарантуяа «Унаган жороо» гэжэ дуу шанза дээрэ гүйсэдхэнэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото-зурагууд.

ҮХИБҮҮДТЭ ОНСО АНХАРАЛ

ВЛКСМ-эй Буряадай обком пионернүүд болон октябрятанарай дунда ябуулагдадаг спортивна хүдэлмэрие хиналта доро абаад, тон һонирхолтой, туһатай, ашаг ехэтэй мүрысөөнүүдые, харалгануудые үнгэргэхые оролдоно. «Алтан шайбын», «Гурэмэл бүмбэгын» клубуудай нааданууд республика доторнай жэл бүхэндэ үнгэргэгдэдэг болонхой. Эдэ наадануудта бүхыдөө 8 мянга гаран һурагшад хабаадалсажа, хаба шадалаа туршалсаа.

«Зарница» гэжэ дайшалхы-спортивна наадан мүн лэ эмхитэйгээр үнгэргэгдэдэг юм. Байгша оной июниин хоёрһоо июниин долоон болотор 1975 оной республиканска финал Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдөө һэн. Железнодорожно районой 40-дэхи һургуулиин команда энэ мүрысөөндэ илажа, дамжуулгын кубогта хүртөө.

Мүнөө үедэ һурагшанар пионерскэ лагерьнуудта амаржа байна. Тиимэһээ спортивна хүдэлмэри диилэнхидээ тэндэ ябуулагдана. ВЛКСМ-эй райкомууд, РОНО-нуудтай суг энэ талаар бэелүүлхэ хэмжээ ябуулгануудайнгаа түсэб табяад, бодото дээрэнь бэелүүлнэ.

△ Агуу ехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һурагшанарай зохёолнуудай харалга «Тэдэнэр Эхэ оронойнгоо түлөө тэмсээ» гэһэн гаршаг доро үнгэрөө һэн. Тэрэнэй дүнгүүдынь һая согсологдобо.

Хяагтын, Баргажанай, Загарайн аймагуудай, Улаан-Үдын 1-дэхи, 3-дахи, 36-дахи, 46-дахи һургуулинуудай һурагшанарай бүтээлнүүд һайшаагдажа, харалгын жюрин шангуудта хүртэһэн байна.

△ Эдир технигүүдэй республиканска выставкэ байгша оной апрель соо боложо дүүрээ һэн. Тэндэ үхибүүдэй 400 бүтээл табигдажа, олоной анхарал татаа. Улаан-Үдын 13-дахи һургуулиин эдир технигүүд эндэ эрхимлэбэ.

△ Ахалагша классай һурагшанарһаа бүридэһэн үйлэдбэриин отрядууд манай республика дотор улам олон бии болгогдодог болоо. Жэшээлхэдэ, 1974 оной зун 28 ниимэ отряд эмхидхэгдэжэ 570 хүн ажаллаһан юм. Тиихэдэ 190 мянган түхэригэй ажал хэгдээ һэн. Мүнөө жэлдэ һурагшанарай үйлэдбэриин 310 бригада бии болгогдобо.

△ Зунай үедэ пионерскэ лагерьнуудта вожатануудаар хүдэлхэ зониие шэлэн олохо хэрэг гуримшуулагдажа эгээл эрхим комсомолшууд тиишэнь эльгээгдэдэг болонхой. Мүнөө зундаа энэ хүдэлмэри хэхэ 46 хүниие ВЛКСМ-эй горком, 700 хүниие ВЛКСМ-эй райкомууд оложо табиһан байна.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

БОКС ШАНГАШУУЛ ШАЛГАРБА

Хүүгэдэй спортын һургуулинуудай һурагшадай дунда боксоор Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяхан Улаан-Үдэ хотодохи Буряадай мебель хэдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай спортын зал соо татагдаһан ринг дээрэ дүүрэбэ.

Суглуулагдамал зүргаан командын 86 боксёр, тодорхойлон хэлэхэдэ, Эрхүүгэй, Шэтын, Магаданай областьнуудай, Хабаровска, Приморьеин хизаарнуудай, Буряадай АССР-эй бага наһанай эдир хүбүүд гурбан үдэр соо ринг дээрэ гаража, хүсэ шадалаа, мэргэжэл шадабаряа туршалсан, түгэсхэлэй нааданда хабаадаха эрхэдэ хүртэхын түлөө тулалдаһан байна.

Мүрысөөнэй ахамад судья — Бүхэсоюзна категориин судья, СССР-эй спортын мастер, Москваһаа ерэһэн Павел Павлович Блохин энэ ехэ нааданай нээгдэһээрнь эдир спортсменүүдые халуунаар амаршалаад, ринг дээрэ һайн технигэ харуулан, илалта туйлахыень эдэнэргэ хүсэһэн байна.

Түрүүшын хоёр үдэр ринг дээрэ шанга тулалдаан боложо, бар хүсэтэйшүүлынь, дүршэл шадабаритайнуудынь түгэсхэлэй уулзалгада хабаадаха эрхэ олобо.

Һүүлшын үдэр. үнгэрэгшэ субботодо үглөөнэй 11 часта мүрысөөн эхилээ.

— Буряадай АССР-эй түлөөлэгшэ Жаргал Батуев, Шэтэһээ ерэһэн Серёжа Воложин 40 килограммай шэгнүүртэн сооһоо ринг дээрэ гаража наадахань, — гэжэ соносхогшо-судья, Буряадай хүдөө ажахын институдай доцент Илья Григорьевич Макальскиин микрофоноор хэлэхэдэнь, сугларагшад альга ташалгаар угтана. Сергей Банзаракцаевай һоридог, Улаан-Үдын 19-дэхи һургуулиин һурагша Батуев очкогой тоогоор илаба.

Удаань Хабаровск хотын чемпион Виталий Вересов, хүршэ Приморьеин хизаарай Уссурийскын боксёр Серёжа Мосолов гэгшэд рингдэ уригдана. Вересовэй онобшотой шанга сохилтонуудые хэхэдэнь, Мосоловой тренер Геннадий Мясников полотенциеэ халжа, боксёройнгоо диилдэһые элирхэйлһэн байна.

Тренернүүд Михаил Карнышев Солбон Цыбиков хоёрой һоридог, эдиршүүлэй дунда БурАССР-эй чемпион Валера Николаев Шэтын түлөөлэгшэ Коля Герасимовтай гоё һайхан технигэ харуулан тулалдажа, боксдо дуратайшуулай магтаал һайшаалда хүртэбэ.

— Зонын тус мүрысөөн ямараар үнгэржэ байнаб, эдир боксёрнууд хэр мэргэжэл шадабаритай, технигэ һайнтай гээшэб? — гэһэн асуудалнуудтайгаар мүрысөөнэй судья, түүхын эрдэмэй кандидат Г. Г. Банчиковта хандахадамнай, тэрэ иигэжэ хэлээ:

— Энэ мүрысөөн яһала һайнаар, үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэжэ байна. Саашадаа зүб мүрөөр һорилго, бэлэдхэл хэбэл, бэрхэ боксёрнууд болохо эдиршүүл олон. Жэшээнь, Шэтэһээ Юра Филиппов, Эрхүүһээ Лёнька Устюжин, Хабаровскһаа Юра Васин, Магаданһаа Олег Шаталов, манай республикаһаа Володя Макальский, Андрюша Трофимов, Игорь Жарников гэгшэд илангаяа һайнаар наадажа илаа.

Шэтын областиин Боржо хотын 44-дэхи һургуулиин 8-дахи класс дүүргэһэн комсомол хүбүүн Юра Филиппов бар хүсэтэй, технигэтэй байжа, Хабаровскын спортсмен Саша Храмовые торгонгүй, 1-дэхи раундын һүүл багта шүүгээ.

Улаан-Үдын 33-дахи һургуулиин һурагша Володя Макальский 43-һаа 38 уулзалгадаа илаһан байна. Тиин мүнөө эдиршүүлэй дунда БурАССР-эй чемпион болоһон Макальскиин ухаатай мэргэнээр наадажа, Шэтын түлөөлэгшэ Паша Зиргелсые диилэхэдэнь, судья Геннадий Мясников манай нютагай хүбүүнэй гарыень үргэбэ.

Спортын мастерта кандидат Вячеслав Шевченкын һурагша Игорь Жарников Хабаровскын түлөөлэгшэ Саша Потрашковтой 68 килограммай шэгнүүртэ мүрысэбэ. Манай эдир хүбүүн илаа. Тэрэ хүсэ шадалтайшье һаа, арга онолоор тулюуршаг байна гэжэ сэхыень хэлэхэ хэрэгтэй.

— Хүндэ шэгнүүртэ — Эрхүүгэй областиин Шелехов хотын 92 килограмм бэетэй Коля Черкашин БурАССР-эй спортсмен Костя Поляковтой уулзахань, — гэжэ судьягай соносхоходо, зал соогуур шууяатай болоодхино. Үнэхөөрөөшье, 14—15 наһатай аад, баатар томо бэетэй хүбүүд рингдэ гаража тулалдаба. Улаан-Үдын 20-дохи дунда һургуулиин 7-дохи класс дүүргэһэн пионер Костя нүхэрһөө 11,5 килограммаар хүнгэншье һаа, шуран солбон байжа, нүгөөдэеэ илажа гараа. Эндэ тренер Солбон Найданович Цыбиковэй габьяа ехэ.

Мүрысөөнэй дүнгөөр Буряадай АССР-эй хүүгэдэй республиканска спортын һургуулиин эдиршүүл 76 очко абаад, зонын чемпионууд боложо, 1 шатын дипломоор шагнагдаа. Хабаровскын боксёрнууд — хоёрдохи, Эрхүүгэй түлөөлэгшэд гурбадахи һууринуудта гараһан байна.

Манай боксёр Андрюша Трофимов — һайн техникэтэй, Эрхүүгэй спортсмен Лёнька Устюжин — арга шадабаритай, Шэтын эдир хүбүүн Юра Филиппов илалта туйлаха ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһанайнгаа түлөө тусхай шангуудаар — Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын грамотануудаар шагнагдаа.

21 ондоо шэгнүүрэй илагшадта, эдэнэй тренернүүдтэ, судьянарта грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаба.

— Манай зонын мүрысөөн дүүрэбэ. Энэ нааданда илагшад байгша оной августын 1-һээ 5 хүрэтэр Липецк хотодо үнгэргэгдэхэ РСФСР-эй түрүү һуури эзэлэлгын түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха юм. Тэндэхи ринг дээрэ амжалтатай һайнаар наадажа, дээгүүр һуури эзэлхыетнай хүсэнэб, — гэжэ Россин Федерациин Гэгээрэлэй министерствын түлөөлэгшэ Григорий Исаевич Абрамович Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй эдир боксёрнуудта мүрысөөнэй түгэсхэлдэ хандаба.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тренер С. Н. Цыбиков эдир боксёр Валера Николаевта зүбшэл үгэжэ байна.

В. ПЛУТТЫН фото.

Спорт

ХУРАМХААНАЙ АЙМАГ

Волейболоор физкультурын коллективүүдэй дундаһаа түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Хурамхаанай леспромхозой Майска һууринай стадион дээрэ болоһон энэ шанга тулалдаанда автотранспортна цехэй команда һайнаар наадаа. Командын капитан Хурамхаанай леспромхозой комсомолой организациин секретарь, автогаражай механик Николай Машанов, жолоошон Александр Будунов, слесарь Геннадий Добланов гэгшэд илагшадай дундаһаа шалгараа.

Парамоновой томодхогдоһон бригадын гэшүүн, тэшүүһэ отологшо Анатолий Шкляр, мастер Валерий Любобников гэгшэд модо бэлэдхэгшэдэй дундаһаа һайнаар наадаба. Улаан-Үдын химлесхозой үйлэдбэриин участогай дүй дүршэлтэй спортсмен Павел Гаврильевай ударидадаг команда мүрысөөндэ түрүүшынхээ хабаадалсаба.

Мүрысөөнэй дүн согсолходо, автотранспортна цехэй команда эрхимлээ. Лесопунктын команда хоёрдохи, Улаан-Үдын химлесхозой үйлэдбэриин участогай спортсменүүд гурбадахи һууринуудта гараа.

С. СОЛКИН.
Хурамхаанай леспромхозой главна инженер.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ

Гусиноозерск шадар һурагшадай аяншалгын слёт дүрбэн үдэрэй туршада үнгэргэгдөө. Городой болон хүдөөгэй дунда, найман жэлэй һургуулинуудай һурагшад тэрээндэ хабаадалсаба.

— Сагай уларил муушаг байгаа. Хура бороотой, хүйтэн һалхитай үдэрнүүд тохёолдоо. Гэбэшье элдэб мүрысөө үнгэргэхэдэмнай, һаа тойбо болоогүй, — гэжэ Гусиноозёрскын һургуулиин багша Мария Сергеевна Дарханова хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье, хаалта дабалгатай эстафетэ һайнаар үнгэрөө. Дамжуур дамжажа горхониие гаталха, жалга дээгүүр харайха, мүлхихэ гэхэ мэтэ һонирхолтой мүрысөөндэ эдиршүүл хүнгэн солбоноо харуулаа.

Табан минута соо рюкзак соо юумэ хэжэ уяха, 16 минутын туршада майхан татаха, зүг шэг олохо, топографическа буулгабари хэхэ, медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ гэхэ мэтэ мүрысөөнүүд һонирхолтойгоор үнгэрөө.

Аяншалгын следой дүн гаргахада. Гусиноозерскын 2-дохи дунда һургуулиин һурагшад түрүүлжэ, нэгэдэхи шанда хүртөө. Гусиноозерскын 3-дахи дунда һургуулиин эдиршүүл хоёрдохи һууринда гараа.

Е. ГЕРАСИМОВА.

15 МЯНГАН КИЛОМЕТР ВЕЛОСИПЕДЭЭР...

Атомай зуун жэл... Замбуулинай дайда шэнжэлгын зуун жэл... Абяанһаа хурдаар ниидэдэг самоледууд. Эрдэм наукын эди шэди хүн түрэлтэниие гайхуулна. Бидэнэр, совет хүнүүд, хаанашье хүрэтэр аяншалха аргатайбди.

Зунай саг ерэжэ, аяншалха дуратайшуул орон соогуурнай урагша хойшоо, зүүлжэ баруулжаа туха сүлөөгүй үнгэрнэ. Буряад оронoймнай омогорхол — Байгал далай аяншалагшадай сэдьхэл зүрхые татадаг шуу.

Һаяхан Улаан-Үдэдэмнай нэгэ хүн велосипедээр хүрэжэ ерэбэ. Танилсабабди.

— Заа, хаанаһаа ябанабта?

— Владивостогһоо.

— Велисипедээр гү?

— Тиимэ ааб даа.

Украинын ССР-эй Житомирско областьдо ажаһуудаг пенсионер (тэрэ мүнөө 73 наһатай) Александр Георгиевич Гершфельд үшөө дүшэн жэлэй саана Харьков хотоһоо Севастополь хүрэтэр велосипедээр аяншалһан юм. Тэрэ багша мэргэжэлтэй, велосипеднэ спортоор 1-дэхи разрядтай.

Киевһээ Владивосток хүрэтэр самоледоор ниидэжэ ерээ. Байгша оной майн 20-до Владивостогһоо велосипедээр аяншалгаяа эхилһэн юм. Һараһаа үлүү саг соо ябажа, Улаан-Үдэ ерэбэ. Саашадаа Эрхүү, Новосибирск, Горький, Москва, Ленинград, Таллин, Ригэ, Минск, Киев, Севастополь хотонуудаар ябажа. Батумида аяншалгаяа дүүргэхэ юм. 15 мянган километр ута аяншалгаяа А. Г. Гершфельд Агуу ехэ Октябриин һайндэртэ Батуми хотодо дүүргэхэ зорилготой.

— Самолёт, хүнгэн машинаар аяншалха дуран хүрэдэггүй гү? — гэжэ асуухадамнай:

«Самоледоор һайн аад,
Велосипедээр бүри һайн»,

— гэжэ аяншалагша харюусаа һэн.

Энэ хүшэр аяншалгада ябахадаа, өөрынгөө бэеые һорихо, спорт тухай элдэб коллективүүдэй урда лекцинүүдые уншаха зорилгоёо бэелүүлнэб, — гэжэ Александр Георгиевич хэлэнэ.

Үндэр наһатай спортсмен, пенсионер — энэ хүнтэй хахасахадаа, саашанхи замдань һайн һайханиие хүсөө бэлэйбди.

С. ОЧИРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Г. Гершфельд.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй обкомдо. Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой, гэр барилгын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай социалис уялганууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Тосхоной мэргэжэлтэ» — Б. Дармаевай корреспонденци. «БАМ» — суглуулбари. «Һуралсалай жэлэй дүнгүүд» — В. Тюринагай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Холо, ойрын харгынууд» — арадай творчествын фестиваль тухай Н.Дамирановай статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Спорт. «Орловско хатаршад» ТАСС-ай фото-мэдээсэл. Мэдээсэлнүүд, соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Документальна фильмүүдэй программа. 11.05 — Агаарай долгин дээрэ — «Залуу наһан». «Шинии ерээдүй». 11.35 — «Залуушуулай уран бэлиг». 12.05 — «Лунный камень» (Англи) — телефильм, 3-дахи сери. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Тюльпан» — телевизионно хүгжэмтэ фильм (үнгэтэ). 13.40 — «Үхибүүдтэ зорюулагдаһан «Король Дроздобород» — кинофильм. 14.50 — «Зураг бүхэндэнь — наран» (үнгэтэ). 15.05 — Украинын телевидени ба радиогой эстрадна концертын оркестр наадаха (үнгэтэ). 15.45 — «Лунный камень» (Англи) — телефильм, 3-дахи сери. 16.30 — «Ажалай гвардеецүүд». СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн, Социалис Ажалай Герой, комплексно барилгын бригадые хүтэлбэрилэгшэ Н. А. Злобин тухай телевизионно очерк. 17.00 — «Өөрыгөө шалга» (үнгэтэ). 18.20 — Документальна фильм. 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Хүдөөгэй ажалшадые һайнаар хангаха» — дамжуулга. 19.20 — Һүүлэй һонин.

«Орбита». 19.40 — «Ажалай гвардеецүүд» — телеочерк. 20.10 — «Лунный камень» — телефильм. (Англи), 3-дахи сери. 20.55 — Украинын телевидени ба радиогой эстрадна концертын оркестр наадаха. 21.35 — «Өөрыгөө шалга» (үнгэтэ). 23.00 — Футболоор «Динамо» (Тб) — «Динамо» (М).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.30 — Һурагшадта — «Ажалай табадахи».

«Орбита». 19.00 — «Тюльпан» — телевизионно хүгжэмтэ фильм (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Элүүр энхэ байлга» — телевизионно журнал (буряадаар). 20.00 — Телевизионно һонин. 20.20 — «Шог ба сатирын хуудаһанууд» (буряадаар).

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй Будапештдэ болоһон XXIX сессиин дүнгүүдые социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай хэблэл шэнжэлжэ үргэлжэлһөөр. Венгриин «Мадьяр немзет» газетэ түрүү бэшэг толилходоо, Будапештдэ болоһон сессиин шиидхэбэринүүд СЭВ-тэ хабаатай бүхы оронуудые хүгжөөхэ шухала документнүүд болоно гэжэ тэмдэглэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын албанай хэрэгээр Италида ерээд, хөөрэлдөөнүүдые хэжэ дүүргэһэн тухайнь газетэнүүд мэдээсэнэ. Хөөрэлдөөнүүдэй үеэр совет ба итальян талануүд совет-италиин харилсаанай һайжарһаар сэдьхэлээ хананги байһан тухайдаа мэдүүлээ гээд хэблэл бэшэнэ.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ-Европын зүблөөнэй хүдэлмэри амжалтатайгаар үнгэржэ байна гээд Польшын «Трибуна люду» газетэ онсолон заана. Европодо аюулгүй байдал, эб найрамдал хангаха, харилсаа холбоо тогтоохо бүхы арганууд бии гээд газетэ тэмдэглэнэ.

США-гай Коммунис партиин национальна XXI съездын хүдэлмэрэе дүүргэһэн тухай гадаадын хэблэл бэшэнэ.

Сенаторнууд Губерт Г. Хэмфри, Хью Скотт гэгшэд түрүүтэй США-гай сенадай делегациин СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар албанай хэрэгээр июниин 29-дэ Москвада ерэһэн тухай американ газетэнүүд мэдээсэнэ.

Индидэхи байдалда гадаадын хэблэл гол анхаралаа хандуулна. Орон доторхи һайн хубилалтануудта һаад тойбо татахые хархис хүсэнүүд һэдэнэ гээд тэмдэглэнэ. Гэбэшье эдэнэй хорото муухай һанаашалганууд буруу һүргэгдөө гэжэ Лондоной «Файнэншл таймс» газетэ батална. (ТАСС).

ДАР-ЭС-САЛАМ

Правительство бүридүүлэгдээ

ТАСС

Лоренсу-Маркишһаа абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Мозамбигай Арадай Республикын правительство бүридхэгдөө. Республикын ба Мозамбигые сүлөөлхэ фронтын (ФРЕЛИМО) президент Самора Машел правительствые толгойлно.

Мозамбигай урдын правительствада премьер-министрэй тушаал эзэлжэ байһан Жоаким Чиссано гадаадын хэрэгүүдэй министр болоо. Альберто Чипанде — национальна оборонын министрээр, Арманду Гебуза дотоодын хэрэгүүдэй министрээр томилогдобо.

Мозамбигай шэнэ правительствын 18 гэшүүн бултадаа сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалайнгаа түлөө Мозамбигай арадай тэмсэлые ударидаһан ФРЕЛИМО-гой элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад болоно.

ЧИКАГО

США-гай КОМПАРТИИН СЪЕЗД ДҮҮРЭБЭ

ТАСС

США-гай Коммунис партиин XXI съезд эндэ хүдэлмэрээ дүүргэбэ. Марксизм-ленинизмын һургаалай үндэһэ һуури дээрэ американ коммунистнуудай нэгэдэлые, жагсаалые улам батадхаха, үргэн ниитэ арад зоной дунда эдэнэй нүлөөе дээшэлүүлхэ гэһэн уряатайгаар США-гай Коммунис партиин XXI съезд хүдэлмэрээ эндэ дүүргэбэ.

Олониитын митинг «Интернэшнл амфитиетер» гэжэ мантан ехэ зал соо болоо.

Коммунис партиин Генеральна секретарь Гэс Холл митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, сэрэгэй бюджедтэ 105 миллиард доллар һомололго хэзээ нэгэтэ Британиин булимтаран эзэмдэлгэдэ эсэргүүсэдэг байһан суртал һургаалда яашье таарахагүй байна гэжэ мэдүүлбэ. Орон дотор 10—12 миллион хүдэлмэригүйшүүлэй тоологдожо байһан ушар ямар гээшэб? Бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэлшэд үгытэй тулюур, хубсаһа хунар муутай, үлэсхэлэн хооһон байдалтай хүнүүд байгаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо үнгэрһэн 200 жэл соо оронoймнай хүн зоной хахад хубинь үгытэй ядуу байдалда ажаһууна.

Национальна бэеэ дааһан байдалайнгаа түлөө тэмсэхэдээ, 200 жэлэй үнгэрһэн хойно 40 миллион американец үндэһэ яһанай илгаа гаргалгаар хашагдан харшалуулжа байха юм гэжэ манай ороной патриодууд хаанаһаа мэдэхэ байгааб?!

Хүн түрэлтэнэй капитализмһаа социализмда ороолгын түүхэтэ хүгжэлтын ашаар мүнөө гайхамшаг ехэ хубилалтанууд боложо байна гээд Гэс Холлой хэлэхэдэнь, зал соо һуугшад альга ташаба.

США-гай Коммунис партиин XXI съездын делегадууд табан үдэр соо хүдэлхэдөө, орон доторхи экономическа байдалай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн, партиин зэргые саашадань бэхижүүлхэ харгы зам хараалһан байна.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын шэнэ зүблөө дары түргөөр үнгэргэхэ шухала гэжэ съезд нэгэн һаналтайгаар тэмдэглээ. Маоистнуудай харата муухай ябуулганууды, коммунистнуудай эб эе таһалхые һэдэһэн үйлэ хэрэгүүдые съездэ хабаадагшад эрид буруушааба. Энэнь марксизм-ленинизмдэ, хитад арадай ба бүхы дэлхэйн арадуудай аша туһада урбаһан ябадал болоно. Маоизм империализмда алба хэнэ гээд съезд тэмдэглээ.

Съездын түгэсхэлэй заседани дээрэ партиин хүтэлбэрилхы зургаанууд һунгагдаба. 66 гэшүүнһээ бүридэһэн шэнэ Центральна Комитедтэ залуу коммунистнууд олоор оруулагдаһан байна. Съезд Генри Унстониие — партиин национальна түрүүлэгшээр, Гэс Холлые партиин Генеральна секретаряар нэгэн һаналтайгаар һунгаба.

Түгэсхэлэй заседани дээрэ съездын политическэ гол тогтоол баталагдан абтаһан байна. Тэрээн дотор мүнөөнэй уласхоорондын байдалда, капитализмын оронуудтахи байдалда гүнзэгы шэнжэлэл хэгдэһэн. Профсоюзуудта, залуушуулай ба бусад эмхинүүдтэ партиин бэелүүлхэ хүдэлмэриин зорилгонууд тодорхойлогдоһон байха юм.

Капитализм доройтон унажа байна. Мүнөө үедэ социализмын нүлөөн айхабтар ехэ болонхой. Социализмын ашаар хүн зоной социальна, экономическа байдал һайжарна, гэгээрэлэй, медицинскэ хангалгын, соёлой ба бусад хэрэгүүд һайнаар хүгжөөгдэнэ гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

□ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров Бур АССР Н-02422. Заказ № 00444